Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • 27 февраль 1974 йил чоршанба • № 49 (15.829) • Баҳоси 2 тийин.

ТЎҚИМАЧИЛАР РАПОРТИ

БУХОРО, 25 февраль. (ЎзТАГ). Бухоро ип-газлама комбинатининг коллективи дастлабки меҳнат ғалабасини қўлга киритди: коллектив беш йилликнинг белгиловчи йили июнь ойи программасини муддатидан беш кун олдин бажарди.

Комбинатда йигирувчилардан Любовь Астанова, Ольга Насаева, Назира Алиева ва Тамара Аҳмедовалар юқори кўрсаткичларга эришдилар. Уларнинг ҳар бири бир сменада нормадаги 26 килограмм ўрнига 30 килограммдан калава тайёрламоқда. 1-йигирув-тўқув фабрикасининг цехларида лойиҳадаги қувватларни тезроқ ўзлаштириш учун мусобақа авж олдириб юборилди.

Ҳозир комбинатга уч юздан кўпроқ йигит-қизлар келишди. Улар Москва областидаги, Тошкент ва Фарғона шаҳарларидаги тўқимачилик корхоналарида ишлаб чиқариш практикасини ўташган. Бухорога Ивановодан, Орехово-Зуеводан, Тошкентдан келган тажрибали мастерлар кадрлар тайёрлашда ёрдам бермоқдалар.

БЕЛГИЛОВЧИ ЙИЛ ШИОРИ: ТЕЗ, АРЗОН ВА СИФАТЛИ

ЧОРВАЧИЛИК ИЛҒОРЛАРИГА БАЙРОҚЛАР

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети область, район ва хўжаликларнинг 1973 йилда чорвачилик соҳасида ўтказилган социалистик мусобақаси якунларини кўриб чиқдилар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг Кўчма Қизил байроғи **Андижон областида** (область партия комитетининг секретари ўртоқ **Раҳмонов**, область ижроия комитетининг раиси ўртоқ **Ҳасанов**, область қишлоқ хўжалик бошқармасининг бошлиғи ўртоқ **Қодиров**, область совхозлар трестининг директори ўртоқ **Отажонов**) қолдирилди. Бу область мол туёғини кўпайтириш, чорвачилик маҳсулотлари етиштириш ва давлатга сотиш планларини ошириб бажарган, ҳар бир сигирдан олинадиган сут маҳсулотини 320 килограмм кўпайтиришни таъминлаган, давлатга ҳар бири ўрта ҳисобда (тирик вазнда) 381 килограмм келадиган қорамол топширган, ҳар юз бош сигирдан 84 тадан бузоқ, ҳар юз бош совлиқдан 115 тадан қўзи ва ҳар юз бош урғочи эчкидан 115 тадан улоқ олган, қорамолларнинг 99,2 процентини, чўчқаларнинг 97,1 процентини, қўй ва эчкиларнинг 98,9 процентини сақлаб қолишга эришган, Дағал хашак тайёрлаш планини 132 процент, сенаж бостириш планини 126 процент, силос бостириш планини 136 процент бажарган.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг Кўчма Қизил байроғи **Наманган областининг Тўрақўрғон районида** (район партия комитетининг секретари ўрток **Бобохонов**, район ижроия комитетининг раиси ўртоқ **Сиддиқов**, район ижроия комитети қишлоқ хўжалик бошқармасининг бошлиғи ўртоқ **Ким**) қолдирилди. Бу район чорва мол ва паррандаларнинг барча турларини ошириш планини бажарган ва уларни кўпайтиришни таъминлаган, сут етиштиришни 26,7 процент, гўшт етиштиришни 21,6 процент, тухум етиштиришни 70,8 процент, ҳар бир сигирдан соғиб олинган сут миқдорини 367 килограмм кўпайтирган, ҳар бир товуқдан 160 дона тухум олган, давлатга гўшт сотиш халқ хўжалик планини 109 процент, сут сотиш планини 133,3 процент бажарган, пландагига нисбатан 2,7 баравар кўп тухум, 1,5 баравар кўп жун топширган, ҳар 100 бош сигирдан 84 тадан бузоқ, ҳар 100 бош совлиқдан 116 тадан қўзи ва ҳар 100 бош урғочи эчкидан 116 тадан улоқ олган, қорамолнинг 98.9 процентини, қўй ва эчкиларнинг 99,2 процентини сақлаб қолган, дағал хашак тайёрлаш планини 122 процент, силос бостириш планини 112,3 процент, витаминли ўт талқони тайёрлаш планини 270 процент бажарган

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг Кўчма Қизил Байроғи **Самарқанд областининг Нурота районида** (район партия комитетининг секретари ўрток **Тиллаев**, район ижроия комитетининг раиси ўрток **Ортиқов**, район ижроия комитети қишлоқ хўжалик бошқармасининг бошлиғи ўрток **Хўжамов**) қолдирилди. Бу район қоракўл қўйлари туёғини кўпайтириш планини 113,9 процент бажарган ва уларнинг сонини бир йил ичида 51,4 минг бош ёки 20 процент кўпайтирган. Ҳар 100 бош совлиқдан 132 тадан қўзи олган, қўй ва эчкиларнинг 98,7 процентини сақлаб қолган, хашак тайёрлаш планининг 142,5 процентга етказиб бажарилишини таъминлаган.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг Кўчма Қизил байроғи **Қашқадарё область Қарши районидаги «Коммунизм» колхозида** (колхоз раиси ўртоқ **Файзуллаев**, партия ташкилотининг секретари ўртоқ **Умаров**) қолдирилди. Бу колхоз чорва мол ва паррандаларнинг ҳамма турларини кўпайтиришни ҳамда планнинг бажарилишини таъминлаган, гўшт етиштириш планини 132 процент, сут тайёрлаш планини 140 процент, тухум тайёрлаш планини 124 процент бажарган, ҳар бир сигирдан 3002 килограмм, ёки 1972 йилдагидан 539 килограмм ортиқ сут соғиб олган, давлатга гўшт сотиш планини 111 процент, сут сотиш планини 145 процент, тухум сотиш планини 118 процент, жун сотиш планини 110 процент бажарган, ҳар 100 бош сигирдан 84 тадан бузоқ, ёки 1972 йилдагига нисбатан 16 бош кўп бузоқ, ҳар юз бош совлиқдан 160 тадан ёки аввалги йилга нисбатан 15 бош кўп қўзи олган, дағал хашак тайёрлаш планини 189 процент, сенаж бостириш планини 206 процент, силос бостириш планини 137 процент бажарган.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг Кўчма Қизил байроғи **Фарғона область Қува районидаги «Коммунизм» колхозига** (колхоз раиси ўртоқ **Аҳмедов**, партия ташкилотининг секретари ўртоқ **Акбаров**) берилди. Бу колхоз чорва мол ва паррандаларнинг ҳамма турларини кўпайтиришни таъминлаган ва планни бажарган, 1972 йилдагига нисбатан гўшт етиштиришни 55 процент, сут етиштиришни 20 процент, тухум тайёрлашни 47 процент кўпайтирган, ҳар бир сигирдан 2436 килограмм, ёки 1972 йилдагига нисбатан 399 килограмм кўп сут соғиб олган, ҳар бир товуқдан 147 дона, ёки 1972 йилдагига нисбатан 46 дона кўп тухум олган, гўшт тайёрлаш планини 113 процент, сут тайёрлаш планини 164,4 процент, тухум тайёрлаш планини 166,5 процент, жун тайёрлаш планини 103,8 процент бажарган. Ҳар 100 бош сигирдан 98 тадан бузоқ, ҳар 100 бош совлиқдан 113 тадан қўзи олган, қорамол туёғини тўла сақлаб қолган, қўй ва эчкиларнинг 99,8 процентини сақлаб қолган, дағал хашак тайёрлаш планини 115 процент, силос бостириш планини 125 процент, витаминли ўт талқони тайёрлаш планини 111,2 процент бажарган. Байроқ Тошкент область Оққўрғон районидаги Димитров номли колхоздан олиб берилади.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг Кўчма Қизил байроғи **Сирдарё районидаги «Малик» совхозига** (совхоз директори ўртоқ **Красильников**, партия ташкилотининг секретари ўртоқ **Пирманов**, ишчилар комитети раиси ўртоқ **Аҳмедов**) берилди. Бу совхоз чорва мол ва паррандалар сонини кўпайтириш планларини ошириб бажарган, гўшт етиштириш планини 24 процент, сут етиштириш планини 14 процент, давлатга гўшт топшириш планини 21 процент, сут топшириш планини 31 процент, тухум топшириш планини 1,4 баравар ошириб бажарган. Ҳар бир сигирдан 4217 килограмм, ёки пландагидан 617 килограмм ортик сут соғиб олган, ҳар бир товуқдан 155 дона тухум, ҳар 100 бош сигирдан 95 тадан бузок олган, давлатга ҳар бирининг ўртача тирик вазни 732 килограмм келадиган, ёки 1972 йилдагига нисбатан 42 килограмм ортиқ қорамол топширган. Ем-хашак тайёрлаш планини 150 процент бажарган. Байроқ Наманган область Учқўрғон районидаги Ленин номли совхоздан олиб берилади.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг Кўчма Қизил байроғи **Бухоро область Томди районидаги Ленин номли қоракўлчилик совхозига** (совхоз директори ўртоқ **Мирзабеков**, партия ташкилотининг секретари ўртоқ **Тоғаев**, ишчилар комитетининг раиси ўртоқ **Атемов**) берилди. Бу совхоз қоракўл қўйлар туёғини кўпайтириш планини 104 процент бажарган ва уларнинг сонини бир йил ичида 12,4 минг бош ёки 15 процент кўпайтирган, ҳар 100 бош совлиқдан 127 тадан қўзи олган, 33,3 минг бош қўзини ўстириш учун қолдирган, гўшт етиштириш планини 119,4 процент, жун тайёрлаш планини 119 процент ва қоракўл тери тайёрлаш планини 103,4 процент бажарган, қўйлар туёғининг 99 процентини сақлаб қолган. Байроқ Бухоро область Конимех районидаги «Шофиркон» совхозидан олиб берилади.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг Кўчма Қизил байроғи **Самарқанд паррандачилик фабрикасига** (фабрика директори ўртоқ **Эргашев**, партия ташкилотининг секретари ўртоқ **Одилов**, фабрика комитетининг раиси ўртоқ **Зубкова**) берилди. Бу фабрика тухум тайёрлаш планини 108,3 процент ва давлатга тухум топшириш планини 117 процент, гўшт етиштириш планини 101,1 процент ва гўшт реализация қилиш планини 111,1 процент бажарган. Ҳар бир товуқдан пландагига нисбатан 17,6 дона кўп тухум олган, тухумдан жўжа очириш процентини кўпайтирган, катта ёшдаги паррандаларнинг 98,7 процентини ва жўжаларнинг 89 процентини сақлаб қолишга эришган. Байроқ Сирдарё область Гулистон давлат наслдор паррандачилик совхозидан олиб берилади.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг Кўчма Қизил байроғи **Андижондаги давлат наслчилик корхонасига** (директори ўртоқ **Қувондиқов**, партия ташкилотининг секретари ўртоқ **Спольникова**, маҳаллий комитет раиси ўртоқ **Ғанкев**) берилди. Бу корхона сигир ва ғунажинларни сунъий урчитиш планини 103 процент бажарган, бузоқларнинг 88,3 процентини сунъий урчитиш йўли билан олган, зонадаги ҳар 100 бош сигир ва икки ёшдан катта бўлган ғунажинларни сунъий урчитиш йўли билан 84 бузоқ олган, областдаги колхоз ва совхозларда сигирларнинг наслли ядросини ва бузоқларнинг подани тўлдириш группаларини кўпайтиришни ва бузоқларни онасидан ажратиб ўстириш усулини қўлланишни таъминлаган. Байроқ Фарғонадаги давлат наслчилик корхонасидан олиб берилади.

Республикамизнинг илғор ишчилари ташаббусига қўшилган Тошкентдаги «Қизил тонг» фирмаси коллективи ҳам ўз зиммасига оширилган янги социалистик мажбуриятлар олди. Корхонанинг пешқадам тикувчилари ўз малакаларини ошириш, турдош касбларни ўзлаштириш, илғор меҳнат усуллари ва рационализаторлик таклифларини жорий этиш ҳисобига меҳнат унумдорлигини оширишга қарор қилдилар. Улардан бири Мавлуда Пўлатовадир. Суратда: М. Пўлатова смена мастери А. И. Прокаевадан қимматли маслаҳатлар олмоқда.

Ж. Тўраев фотоси.

ЯНГИ СОВХОЗЛАР

НАМАНГАН. («Совет Ўзбекистони» мухбири). Янгиқўрғон районидаги «Заркент» совхози базасида мевачилик ва ғаллачиликка ихтисослаштирилган янги совхоз ташкил этилди. Унга «Ўзбекистон ССР 50 йиллиги» номи берилди. Янги хўжалик ихтиёрига 7891 гектар ер ажратиб берилди. Шундан 3498 гектари суғориладиган майдон.

* * *

Косонсой районидаги Худойбердиев номли совхоз территориясида ҳам янги хўжалик тузилди ва у «Қўқимбой» совхози деб аталмоқда. Янги совхоз деҳқонлари бу йил 1590 гектар майдонга чигит экиш тараддудини кўрмоқдалар.

* * *

Қашқадарё областининг Ульянов районидаги «Партия XX съезди» совхози базасида янги 26-пахтачилик совхози ташкил топди. Совхозда беш йилликнинг белгиловчи йили хирмонига пухта замин яратиш ишлари бошлаб юборилди.

Ж. БАДАЛОВ.

САБЗАВОТ ЭКИЛЯПТИ

Республикамизнинг жанубий районларида кунлар исий бошлаши билан сабзавоткорлар эртаги экинлар экишни бошлаб юбордилар. Сабзавот етиштиришга ихтисослаштирилган «Қарши» совхози соҳибкорлари Қашқадарё областида биринчи бўлиб сабзавот экишга киришдилар.

П. ГАДОЕВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

Ғузор районидаги Гагарин номли колхоз механизаторлари техника ремонтини кун сайин тезлатиб, чигит экиш сеялкаларини ва бошқа агрегатларни муддатидан илгари ремонт қилмоқдалар. Суратда: колхоз бош инженери Б. Муҳаммадиев ва Б. Қобилов ўртоқлар.

Н. Содиқов фотоси. (ЎзТАГ).

ИШОНЧ ЁРЛИҚЛАРИ ТОПШИРИЛДИ

Япониянинг Совет Иттифоқига келган фавқулодда ва мухтор элчиси Акира Сигемицу 25 февралда Кремлда СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорнийга ишонч ёрлиқларини топширди.

А. Сигемицу нутқ сўзлаб, бундай деди: кейинги йилларда Япония билан СССР ўртасида сиёсий, иқтисодий, маданий соҳада ва бошқа соҳаларда дўстона муносабатлар ривожланиб бормоқда. Япония Бош министри Танаканинг Совет Иттифоқига қилган визити вақтида олиб борилган Совет—Япон музокараларининг ижобий аҳамиятини таъкидлаб, А. Сигемицу бу музокаралар Япония билан Совет Иттифоқи ўртасидаги муносабатларда энг муҳим воқеа бўлди, деб уқтириб ўтди. Элчи Япония билан Совет Иттифоқи ўртасидаги яхши қўшничилик муносабатларини янада ривожлантириш учун бутун куч-ғайратимни сарф қиламан, деб таъкидлади.

Н. В. Подгорний ўзининг жавоб нутқида айтдики, бутун жаҳонда ижобий ўзгаришлар рўй бераётган бир пайтда Совет—Япон муносабатлари ҳам кўнгилдагидек тарқиб топмоқда. СССР Олий Совети Президиумининг Раиси яна қуйидагиларни айтди: Совет раҳбарларининг Япония Бош министри Танака билан олиб борган фойдали ва ошкора суҳбатлари қўшни мамлакатларимиз ўртасидаги ҳамкорликни ривожлантиришга, бунинг учун мавжуд бўлган катта имкониятлардан тўлароқ фойдаланишга янада катта ёрдам берди. Н. В. Подгорний айтдики, Совет Иттифоқи мамлакатларимиз ўртасидаги муносабатлар чинакам яхши қўшничилик муносабатлари бўлиб, узоқ муддатга мўлжалланган мустаҳкам негизга таянишини, ўзаро наф келтиришини истайди. Биз шунга аминмизки, деб сўзини давом эттирди Н. В. Подгорний, СССР билан Япония ўртасидаги муносабатларнинг худди шу тариқа ривожланиши мамлакатларимиз халқларининг манфаатларига, Осиёда ва бутун дунёда тинчлик ҳамда хавфсизликни қадрлаётган барча мамлакатларнинг манфаатларига мос бўлиб тушади.

Ёрлиқлар топширилиб, нутқлар сўзлангандан кейин Н. В. Подгорний билан А. Сигемицу дўстона суҳбатлашдилар.

(ТАСС).

СОВЕТ ПАРЛАМЕНТИ АЪЗОЛАРИ АВСТРАЛИЯДА

КАНБЕРРА, 26 февраль. (ТАСС). СССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари Н. М. Матчонов бошчилигидаги СССР Олий Совети делегацияси Австралия парламенти таклифига биноан расмий визит билан мамлакатга келди.

Дарвин шаҳри аэропортида Совет парламенти аъзоларини Австралия парламентлараро группасининг секретари М. Россер, Шимолий территория қонун чиқариш мажлисининг депутатлари, мамлакат ташқи ишлар министрлигининг вакиллари кутиб олдилар. Совет делегацияси шарафига қабул маросими ўтказилди.

СССР Олий Совети делегацияси мамлакатнинг бир қанча йирик шаҳар ва саноат марказларига боради. 4 март куни эса Австралия пойтахти — Канберрага келади.

Ўзбекистон бўйлаб сафар

Франция умуммеҳнат конфедерациясининг Бош секретари Жорж Сеги бошчилигидаги Франция умуммеҳнат конфедерацияси делегацияси Ўзбекистонда бир неча кун меҳмон бўлди.

Меҳмонлар Тошкентдан ташқари Бухоро ва Самарқанд шаҳарларида бўлишди. Улар шу шаҳарларнинг меҳнаткашлари ҳаёти билан танишдилар, тарихий ёдгорликларини кўздан кечирдилар.

(ЎзТАГ).

ИККИ ҚИТЪА КИНО САНЪАТИ БАЙРАМИГА ҲОЗИРЛИК

26 февраль куни Осиё ва Африка мамлакатларининг Тошкент шаҳрида ўтказиладиган учинчи халқаро кинофестивали ташкилот комитетининг биринчи мажлиси бўлиб ўтди.

Ташкилот комитетининг раиси — Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари Р. Ҳ. Абдуллаева, СССР Министрлар Совети кинематография Давлат комитети раисининг ўринбосари М. В. Александров ва мажлисда сўзга чиққан бошқа нотиқлар традиция бўлиб қолган Тошкент кино фестивалларининг катта аҳамияти тўғрисида гапирдилар. 20 майдан 30 майгача ўтказиладиган учинчи фестивалда иккала қитъа кино арбобларининг жуда кўп фильмлари намойиш қилинади. Социалистик мамлакатлар кинематографчиларининг ҳамда бошқа бир қанча капиталистик ва ривожланаётган мамлакатлар тараққийпарвар кино режиссёрларининг ишлари ҳам фестивалда қатнашиши тахмин қилинмоқда. Жамоат ташкилотлари, матбуот органлари энг яхши картиналар учун бир қанча совринлар ва дипломлар таъсис этади. Фестиваль кунларида махсус бюллетенлар, фестивалнинг суратли газетаси чиқариб турилади.

Ташкилот комитети Осиё ва Африка мамлакатларининг Тошкентдаги учинчи халқаро кино фестивалига тайёргарлик планини тасдиқлади.

(ЎзТАГ).

БЕЛОРУССИЯГА ҚИЗИЛ БАЙРОҚЛАР ТОПШИРИЛДИ

МИНСК, 25 февраль. (ТАСС). Беш йилликнинг учинчи йилида саноат, қурилиш, транспорт, шунингдек қишлоқ хўжалиги меҳнатчиларининг Бутуниттифоқ социалистик мусобақасида муваффақиятларга эришганлиги учун бошқа республикалар қатори Белоруссия ССРга ҳам КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг Қизил байроқлари топширилди. Бугун республика партия-хўжалик активининг Минскда бўлиб ўтган йиғилишида тантанали вазиятда ана шу ҳар иккала мукофот топширилди.

Йиғилишни КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Белоруссия Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари П. М. Машеров очди.

СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари И. Т. Новиков Қизил байроқларни топшира туриб, Белоруссия меҳнаткашлари коммунизм қурилишига катта ҳисса қўшаётганликларини таъкидлаб ўтди. Республика саноати ўтган йили маҳсулот ишлаб чиқаришни 10,2 процент кўпайтирди, меҳнат унумдорлиги 7,5 процент ошди, пландан ташқари 334,3 миллион сўмлик товарлар реализация қилинди. Дала меҳнатчилари бултур ғалладан мўл ҳосил етиштириб, давлатга планда белгиланганидан икки баравардан кўп дон сотдилар.

И. Т. Новиков беш йилликнинг тўртинчи, белгиловчи йили топшириқларини муддатидан олдин бажариш учун ўтказилаётган мусобақада республика меҳнатчиларига янгидан-янги муваффақиятлар тилади.

Белоруссия ССР Министрлар Советининг Раиси Т. Я. Киселев, Белоруссия Компартияси Гомель область комитетининг биринчи секретари В. А. Гвоздев, Минск трактор заводининг слесари, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Е. И. Климченко ва бошқалар ўз нутқларида республика меҳнаткашлари партия XXIV съезди ва КПСС Марказий Комитетининг 1973 йил декабрь Пленуми ўртага қўйган вазифаларни муваффақиятли равишда бажариш учун бутун кучларини сарфлайдилар, деб КПСС Марказий Комитети билан Совет ҳукуматини ишонтирдилар.

Йиғилишда Белоруссия ССР меҳнаткашлари 1974 йил учун социалистик мажбуриятларини қабул қилдилар. Литва ССР меҳнаткашлари билан мусобақани давом эттиришга қарор қилинди. Шартномани тузган чоғда уни Белоруссия ССР номидан — КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Белоруссия Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари П. М. Машеров, Белоруссия ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Ф. А. Сурганов, Белоруссия ССР Министрлар Советининг Раиси Т. Я. Киселев, республика меҳнаткашларининг вакиллари; Литва ССР номидан — Литва Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари П. П. Гришкявичус, Литва ССР Олий Совети Президиумининг Раиси М. Ю. Шумаускас, Литва ССР Министрлар Советининг Раиси И. А. Манюшис, ишлаб чиқариш новаторлари имзоладилар.

Белоруссия ва Литва меҳнатчилари беш йилликнинг тўртинчи, белгиловчи йилида маҳсулотни реализация қилиш ва энг муҳим буюмларнинг кўпчилик турларини ишлаб чиқариш йиллик планини 26 декабрда бажариш мажбуриятини олдилар.

Йиғилиш қатнашчилари КПСС Марказий Комитетига баланд руҳ билан табрикнома қабул қилдилар.

УЛКАН МАРРАЛАР

АШХОБОД, 25 февраль. (ТАСС). Туркманистон меҳнаткашлари 1973 йилни республика экономикаси ва маданиятини ривожлантиришда янги ютуқлар билан нишонладилар. Саноат маҳсулотни реализация қилиш ҳажми бўйича йиллик планни муддатидан беш кун илгари бажарди. 46 миллион сўмлик қўшимча маҳсулот реализация қилинди. Бунга меҳнат унумдорлигини ошириш туфайли эришилди.

Республика партия-хўжалик активининг бугун бўлиб ўтган йиғилиши 1973 йилги планлар ва социалистик мажбуриятларнинг бажарилиш якунларига ҳамда КПСС Марказий Комитети 1973 йил декабрь Пленуми қарорлари асосида беш йилликнинг тўртинчи, белгиловчи йили планларининг ва социалистик мажбуриятларининг муддатидан аввал бажарилишини таъминлаш соҳасида саноат, транспорт, алоқа, қурилиш, коммунал-маиший хизмат кўрсатиш ва савдо корхоналари ҳамда ташкилотлари коллективларининг вазифаларига бағишланди.

Йиғилишда Туркманистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари М. Ғ. Ғапуров нутқ сўзлади.

Йиғилиш 1974 йил учун социалистик мажбуриятлар қабул қилди. Қардош Озарбайжон меҳнаткашлари билан традицион мусобақа давом эттирилади. Саноат маҳсулотларини реализация қилиш ва буюмларнинг энг муҳим турларидан кўпчилигини ишлаб чиқариш йиллик планини муддатидан илгари, 27 декабрда бажаришга аҳд қилинди.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

К. С. АҲМЕДОВНИ ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАХРИЙ ЁРЛИҒИ БИЛАН МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

Кўп йиллар самарали илмий ва педагогик фаолияти учун ҳамда туғилган кунига олтмиш йил тўлиши муносабати билан А. Р. Беруний номидаги Тошкент политехника институти ректори профессор Карим Содиқович Аҳмедов Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлансин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. МАТЧОНОВ.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари Х. ПУЛАТОВА.

1974 йил, 26 февраль. Тошкент шаҳри.

КОММУНИСТ МИНБАРИ

ИШЧИ НОМИ БИЛАН

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ДЕКАБРЬ ПЛЕНУМИ ҚАРОРЛАРИ ЖАНГОВАР ҲАРАКАТ ПРОГРАММАМИЗ

Бутун мамлакатимизда 1974 йил марраларини эгаллаш ҳаракати кучайиб бораётган бир пайтда социалистик мусобақа тўлқини кенг қулоч ёяётир, унинг янги-янги формалари туғилиб, ҳаётимизда ўз ўрнини топмоқда. Ишга ижодий ёндошиш, ташаббускорлик совет кишиларининг энг муҳим ва характерли фазилати эканлиги кундалик турмушимизда қайта-қайта исботланаётир. Партиямизнинг Марказий Комитети КПСС XXIV съезди қарорларини муваффақиятли амалга оширишнинг муҳим омиллари ҳисобланган социалистик мусобақани ривожлантириш, меҳнат интизомини мустаҳкамлаш, мавжуд резерв ва имкониятлардан самарали фойдаланишга даъват этмоқда. Айниқса КПСС Марказий Комитетининг декабрь Пленуми бу соҳадаги бош йўлимиз ва асосий вазифамиз нимадан иборат эканлигини ёрқин кўрсатиб берди. Сарфланаётган ҳар бир сўмимизнинг юксак самара беришига эришиш — ҳар бир ишчи, деҳқон ва ҳар бир меҳнат коллективи ҳаракатининг олий мақсади бўлиб қолмоқда.

Республикамиз енгил саноатининг тўнғич корхоналаридан ҳисобланган комбинатимиз тарихини кўпчилик яхши билади. У Улуғ Ватан уруши йилларида жуда катта шуҳрат қозонган. 1966 йилга қадар алоҳида ҳурмат ва эътибор билан тилга олиниб келган эди. Саккизинчи беш йиллик эса комбинатимиз учун ниҳоятда оғир келди. Йиллик планлар сурункасига бажарилмади, меҳнат интизоми бўшашиб, кўнимсизлик кучайди. Оқибат натижада давлатдан жуда катта қарздор бўлиб қолдик. Беш йиллик пландагидан анча кам маҳсулот ишлаб чиқарилди.

Энди ўша кунлар ҳам унут бўлиб кетди. Комбинат маъмурияти ва партия комитети йўл қўйилган камчиликлардан тегишли хулоса чиқариб олди. Партком планларида меҳнат интизомини мустаҳкамлаш, ёш коммунистлар билан ишлаш, меҳнат унумдорлигини ошириш, комсомол ташкилотига раҳбарлик масаласи мустаҳкам ўрин олди. Партия йиғилишларининг тарбия мактаби сифатидаги роли кучайди. Бошланғич партия ташкилотларининг жанговарлиги ошиб, қуйидан бўладиган таклиф, ташаббус ва янгиликка эътибор ортди. Аввало социалистик мусобақа кенг қулоч ёйгани учун ҳам корхонамиз қолоқликдан чиқиб олди. Чиқиб олдигина эмас, яна ўз шуҳратини қайта тиклади. Коллективимиз тўққизинчи беш йилликнинг дастлабки уч довонини яхши кўрсаткичлар билан якунлади. План ва топшириқлар ортиғи билан ўринланмоқда. Корхонамизга ҳаваси келадиган, унда ишлашни орзу қиладиган ёшлар кўпайиб бормоқда.

Бугунги кунда комбинатимиз эришаётган ютуқлар ҳақида гапирар эканмиз, республикамиз тўқувчиларининг фахри бўлиб қолган Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Лидия Казанцева, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг аъзоси Евгения Губина ҳақида гапирмай бўлмайди. Бу ҳар икки коммунистнинг комбинат парткомида кўриб чиқилиб йўлланма олган, кейинчалик эса Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети томонидан қўллаб-қувватланган ташаббуси Ўзбекистондагина эмас, бошқа қардош республикаларда ҳам ўз издошларини топди.

Комбинатимизда давом этаётган социалистик мусобақанинг қудратли тўлқинида янги-янги ажойиб ташаббуслар, юзлаб зарбдорлар ва меҳнат қаҳрамонлари етишиб чиқмоқда. Улар ўз ибратлари билан иш нормаси ҳақидаги, ишлаб чиқаришни ташкил этиш формалари ва методлари тўғрисидаги эскириб қолган тасаввурларга барҳам бермоқдалар. Уларнинг қўлга киритган муваффақиятлари бунёдкорлик меҳнатида янги зафарларга ва қаҳрамонликка илҳомлантирмоқда. Касбдошларимдан Римма Оқмуқова фақат аъло сифатли маҳсулот ишлаб чиқариш, Валентина Пильнева янги ускуналарнинг лойиҳа қувватини ўзлаштириш, Валентина Смирнова ишлаб чиқаришда энг юксак меҳнат унумдорлигига эришиш ҳаракатини бошлаб бердилар. Бу қимматли ташаббуслар партия ташкилоти ёрдамида кўпчиликнинг мулки бўлиб қолмоқда. У катта бойлигимиз ҳисобланган резервларнинг кўзини очиш ва ишга солишга хизмат қилаётир.

Буларнинг ҳаммаси жуда яхши. Аммо [illegible] мусобақа [illegible] лантир[illegible] шуҳрат [illegible] абадий [illegible] мукофо[illegible] эъзозла[illegible] эътибор[illegible]ди.

Мен [illegible] делегац[illegible] шаҳриг[illegible] во тўқи[illegible] мусобақ[illegible] [illegible] сидан мусобақа бошладик.

Бошқа республикаларда ҳам мусобақа ғолибларини улуғлаш учун алоҳида ишчи номидаги [illegible]

[illegible] сини забт этгунга қадар мардонавор меҳнат қилиб келган жуда кўп кишиларнинг номлари ёзиб қўйилибди. Корхонамиз-

[illegible] кундуз меҳнат қилди. Ҳаммани стахановчасига ишлаш, меҳнат унумини ошириш, ҳушёрлик ва уюшқоқликни кучайтиришга ча-

[illegible]

Буолма ЖЎРАЕВА,
Тошкент тўқимачилик комбинатининг йигирувчиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, КПСС XXIV съезди делегати.

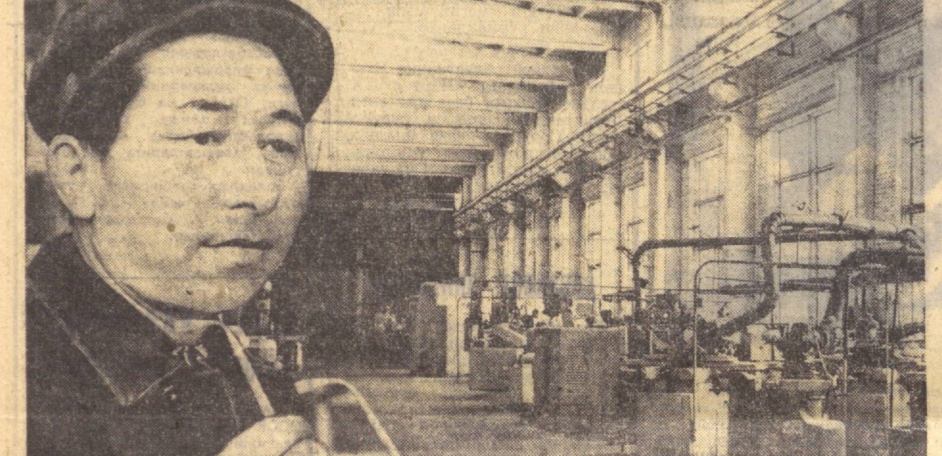

Уз касбининг устаси Ҳусан Гумаргалиев Тошкент агрегат заводининг асбобсозлик цехида меҳнат қилади. Моҳир фрезерчи Ҳ. Гумаргалиев белгиловчи йилнинг иккинчи ярми ҳисобига маҳсулот топширяпти. Суратда: Ҳ. Гумаргалиев. И. Глауберзон фотоси.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

А. В. ЧУДЕНКОВНИ «ЖАМОАТ ТАРТИБИНИ САҚЛАШДАГИ АЪЛО ХИЗМАТИ УЧУН» МЕДАЛИ БИЛАН МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

Жамоат тартибини сақлаш ва жиноятчиликка қарши курашдаги хизматлари учун Ўзбекистон ССР Ички ишлар министрлиги ахлоқ тузатиш-меҳнат муассасалари бошқармаси ахлоқ тузатиш-меҳнат колонияси оператив бўлимининг старший инспектори марҳум Анатолий Васильевич **Чуденков** СССР Олий Совети Президиуми номидан «Жамоат тартибини сақлашдаги аъло хизмати учун» медали билан мукофотлансин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. МАТЧОНОВ.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари Ҳ. ПУЛАТОВА.

1974 йил, 26 февраль.
Тошкент шаҳри.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

«ЁНҒИНДАГИ ЖАСОРАТ УЧУН» МЕДАЛИ БИЛАН МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

Ёнғинни ўчиришда ва кишиларни ёнғиндан қутқариб қолишда дадиллик, жасорат ва мардлик кўрсатганлиги учун, СССР Олий Совети Президиуми номидан қуйидагилар «Ёнғиндаги жасорат учун» медали билан мукофотлансин:

Ички хизмат младший сержанти Алим Абдуллаевич **Долимов**;

Ички хизмат сержанти Нурилла Калимуллаевич **Каримов**;

Ички хизмат старший лейтенанти Василий Иллиарионович **Пешеходько**;

Ички хизмат оддий аскари Николай Яковлевич **Ракитин**;

Ички хизмат старший сержанти Ҳамидулла **Тожиев**;

Ички хизмат старший сержанти Семён Алексеевич **Яхкин**.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. МАТЧОНОВ.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари Ҳ. ПУЛАТОВА.

1974 йил, 26 февраль.
Тошкент шаҳри.

ДЎСТЛИК ҚУДРАТИ

ТОҒЛИ-ҚОРАБОҒ АВТОНОМ ОБЛАСТИГА ХАЛҚЛАР ДЎСТЛИГИ ОРДЕНИ ТОПШИРИЛДИ

СТЕПАНАКЕРТ (Озарбайжон ССР), 25 февраль. (ТАСС). Бугун бу ерда Тоғли-Қорабоғ автоном областига Халқлар дўстлиги ордени топширилишига бағишланиб область партия комитети ва меҳнаткашлар депутатлари область Советининг қўшма тантанали мажлиси бўлди.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев бошчилигидаги КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси баланд руҳ билан фахрий президиумга сайланди.

Озарбайжон ССР Министрлар Советининг раиси А. И. Иброҳимов КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Совети номидан, шахсан КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев номидан тантанали йиғилиш қатнашчиларини ҳамда улар орқали областнинг барча меҳнаткашларини юксак мукофот билан самимий табриклади. У областни Халқлар дўстлиги ордени билан мукофотлаш тўғрисидаги СССР Олий Совети Президиумининг Фармонини ўқиб эшиттирди ва тўпланганларнинг гулдурос қарсаклари остида орденни область байроғига тақиб қўйди.

Нотиқлар юксак мукофот учун КПСС Марказий Комитетига, СССР Олий Совети Президиумига, Совет ҳукуматига, Марказий Комитет Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневга чуқур миннатдорчилик изҳор қилдилар. Улар Тоғли-Қорабоғ меҳнаткашлари кўп миллатли совет Ватанининг қудратини бундан буён ҳам оширадилар, беш йилликнинг тўртинчи, белгиловчи йили ва умуман беш йиллик планлари ва мажбуриятларини шараф билан бажарадилар, деб Коммунистик партия ва Совет ҳукуматини ишонтирдилар.

Тантанали йиғилиш қатнашчилари баланд руҳ билан КПСС Марказий Комитетига, СССР Олий Советi Президиумига ва СССР Министрлар Советига табрик мактуби қабул қилдилар.

ЮКСАЛИШ

◆ ҚОЛОҚЛИКДАН — ИЛҒОРЛИККА. ◆ БИНОКОРЛАРГА ОЛИЙ МУКОФОТ ◆ МЕҲНАТДА ПЕШҚАДАМЛАР. ◆ ИСТИҚБОЛНИ КЎЗЛАБ.

Бу коллективнинг бунёдкорлик биографияси дебочаси ўзгача. У янги Тошкентни бунёд этишдек умумхалқ ҳашари қизғин бораётган вақтга тўғри келади.

Бундан олти йил аввал «Главташкентстрой»нинг 10-қурилиш-ремонт тресги базасида «Жилстрой» тресги ташкил қилинди. Янги ташкилотга қурилишда бино пойдеворига асос қўйишдан тортиб уни фойдаланишга топширишгача бўлган барча босқич ишларини бажариш вазифаси юкланди. Тўғри, бинонинг инженерлик тармоқларини ўрнатиш, унинг атрофини ободонлаштириш масаласи пудратли ташкилотлар ёрдамида ҳал этиларди.

Трестнинг меҳнат ветеранлари ўша кезларни яхши эслашади. Ишлаб чиқариш базаси камқувват, улкан қурилишлар талабига етарли жавоб бермас, бинокор мутахассислар етишмасди. Мавжуд техника ва резервлардан оқилона фойдалана олмаслик сабабли трест аввалига вазифаларни уддалай олмади. Биринчи йили план бажарилмади, бор-йўғи 46 минг квадрат метр турар-жой майдони қурилди. 1969-1971 йиллар мобайнида ҳам натижалар қувонарли бўлмади. 1970 йили қурилиш-монтаж ишлари плани 78,8 процентга бажарилди, 1971 йилда бу кўрсаткич 67,2 процентга тушиб қолди. Ҳар йили 3 миллион сўмга яқин иқтисодий зарар кўрилди.

Хўш, қолоқликнинг сабаби нимада? Замонавий қурилишларда тажриба орттираётган коллективнинг фикри-зикри ана шу жумбоқни ҳал этишга қаратилди. Трест раҳбарлари партия, касаба союз ва комсомол ташкилотлари билан кенгашиб, иш услубини такомиллаштириш бўйича тадбирларни белгилаб олдилар. Дастлаб бошқармалар сони қисқартирилди, 3-йирик панелли уй-жой қуриш заводида девор панелларини созлаш, санитария-техника кабиналарини тайёрлаш бўйича конвейер ишга туширилди. Ишлаб чиқаришни технологик комплектлаш бошқармасида гулқоғозларни бўяш, линолиумни электр токи билан пайвандлаш цехлари ташкил этилди. Айни вақтда меҳнат интизомини мустаҳкамлашга, иш кунидан самарали фойдаланишга диққат-эътибор берилди.

Режаларнинг изчиллик билан амалга оширилиши муваффақият келтира бошлади. 1972-1973 йилларда иқтисодий кўрсаткичлар яхшиланиб, пландан ташқари 1 миллион 700 минг сўмлик капитал маблағ ўзлаштирилди. Уй-жойлар сифатининг талаб даражасида бўлишини таъминлаш, қурилиш таннархини арзонлаштириш йўлида анча ишлар қилинди. Бир миллион сўмлик қурилиш-монтаж ишлари 1971 йилда 175 бинокор томонидан бажарилган бўлса, 1973 йилда 98 қурувчи ана шу маблағни ўзлаштиришга эришди.

1973 йилда «Жилстрой» коллективлари 110 минг квадрат метр турар-жойни тошкентликларга туҳфа этдилар. Иккита жамоат маркази, 840 ўринли учта болалар боғчаси, 750 киши даволанадиган шифохона ҳамда бошқа объектлар беш йилликнинг ҳал қилувчи йилида қад ростлади. Меҳнат унумдорлиги 1970 йилга нисбатан 60 процент кўпайди. Трест қурувчилари планни 109 процент бажариб, «Главташкентстрой» ташкилотлари ўртасида пешқадамлар сафидан ўрин олишди.

«Жилстрой» трестининг капитал қурилиш соҳасидаги муваффақиятларни муносиб тақдирланмоқда. Айниқса, ўтган йилги самаралар юксак қадрланди. 1973 йилда трест коллективи Бутуниттифоқ социалистик мусобақасида ғолиб чиққанлиги учун КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг Қизил байроғини олишга муяссар бўлди.

СССР ташкил этилганлигининг 50 йиллиги шарафига ўтказилган социалистик мусобақа якунларига кўра қурувчилар Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, республика Министрлар Совети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Узсовпрофнинг юбилей Фахрий дипломини олдилар. Ана шу мукофотлар қурувчилар, инженер-техник ходимлар ва монтажчиларни янада зўр ғайрат-шижоат билан меҳнат қилишга чорлаяпти.

Сўнгги вақтларда трест маъмурияти партия комитети билан биргаликда бинокорлар ўртасида ҳамкорликни мустаҳкамлаш, социалистик мусобақани кучайтириш, илғорларни моддий ва маънавий рағбатлантириш масалаларига катта эътибор бермоқда.

— Трестимиз коллективи янги марраларни кўзлаб меҳнат қилмоқда, — дейди бошқарувчи ўртоқ Л. Тоиров. — Шу йилнинг январь ойида ўтказилган трест партия-хўжалик активи йиғилишида беш йилликнинг белгиловчи йилида амалга ошириладиган қурилиш ишлари программамизни белгилаб олдик. Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллиги нишонланадиган 1974 йилда трест коллективи олдида масъулиятли вазифалар турибди. Йиллик қурилиш-монтаж ишлари ва саноат маҳсулотлари ишлаб чиқариш планини муддатидан илгари — 20 декабрда бажаришга аҳд қилинди. Пландан ташқари 500 минг сўмлик қурилиш-монтаж ишларини бажариш ва 250 минг сўм миқдорида маҳсулот ишлаб чиқариш мўлжалланмоқда.

Қувончли зафарлар замирида коллектив ҳар бир аъзосининг фидокорона меҳнати, қалб ҳарорати, билими ва ғайрат-шижоати бор, албатта. Бу ерда ташаббускорлар қўлни қўлга бериб ишлаб, ҳурмат қозонмоқдалар.

В. Якубович бригадасини олайлик. Унда турли миллат вакиллари меҳнат қилишади.

СОЦИАЛИСТИК МУСОБАҚА ҒОЛИБЛАРИ ҲАҚИДА ҲИКОЯ ҚИЛАМИЗ

Кичик бу коллективнинг етакчиси В. Якубович меҳнат фаолиятини бошлаганига 12 йил бўлибди. Шу йилларда у Тошкент юксалишини кузатиб борди, тажриба тўплади. Бригадир Тошкентда дастлабки йирик панелли уйлар қандай қад ростлаганлигини кечагидек хотирлайди:

— Ўшанда, — дейди В. Якубович, — битта йирик панелли турар-жой биноси қурилиши 8-9 ойда тугар эди. Ўтган йили эса 7 та тўрт қаватли бинони қурдик. Бригадамиз ҳозирча 30 та уй барпо этди.

Дарҳақиқат, бу бригаданинг меҳнат пешқадамлари иш услубидан ўрнак олса арзийди. А. Мулламуҳамедов, Р. Маҳмудов, В. Демин, Р. Петрова каби илғорлар номини ҳам трест бинокорлари фахр билан тилга олишади. Трест участкаларида машҳур бинокор, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Н. Злобин издошлари кўпайиб бормоқда. В. Якубович бригадаси ҳам бригада пудрат усулини дадил қўллади. Натижада унумдорлик 12-14 процентга ўсди, бригаданинг ҳар бир аъзоси йил давомида қўшимча 400 сўмдан мукофот олди.

3-йирик панелли уй-жой қуриш заводидаги Р. Рамазонов етакчилигидаги қолиплаш цехи аъзолари, Б. Шукуров бошлиқ монтажчилар ва бошқа бригада звенолар ҳам яхши ишламоқдалар. Улар Қорақамиш микрорайони бунёдкорлари сифатида яхши таниш.

Юксак марраларни кўзлаб ишлаётган коллектив 1974 йил январь ойи вазифаларини муваффақиятли адо этди. Бош пудрат бўйича мўлжаллanганидан 10 минг сўмлик кўп қурилиш-монтаж ишлари бажарилди. Ўз кучлари билан адо этилган ишлар 104 процентдан ошиб кетди.

«Биноларни тез, арзон ва сифатли қурамиз!», Илғор бинокорларнинг бугунги шиори ана шундай. Ҳамма бригада ва звенолар, цех коллективлари ҳал қилувчи йил марраларини барвақт эгаллаш учун социалистик мусобақани қизитиб юборганлар.

Ҳ. СУЛТОНОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ҲАЁТ ЛАВҲАЛАРИ

ТАҚРИЗ

Китобхонлар «Кўрган—кечирганларим»нинг давомини орзиқиб кутган эдилар. Мана, ниҳоят, китоб[1] уларнинг қўлида.

«Наврўз» конкрет ҳаёт материалидан туғилган. Унга ёзувчининг ўз бошидан кечган, қалбида чуқур из қолдирган воқеалар асос қилиб олинган. Роман ўзининг ана шундай аниқ, ҳаётий, документал характери билан ҳам ўқувчилар диққатига сазовор бўлмоқда.

Асар жиззахликларнинг улуғ инқилоб арафасида ўз она юртларига бирин-кетин қайтишлари тасвири билан бошланади. Дастлабки саҳифалардаёқ замондан шафқатсиз зулм кўришларига қарамасдан, ҳаётга бўлган ишончларини заррача ҳам йўқотмаган Жайноқ амаки, Азизхон мисгар, Мирбайза Миразим ўғли каби кишилар билан учрашамиз. Улар ташқи қиёфаларининг, кийим-кечакларининг тасвиридан ўша замондаги қашшоқликни шундоққина кўриб турсак, санъаткор томонидан нурлантирилган руҳий оламида, нутқларида янги замон қурувчиларига хос шижоатни, ақлидрок қудратини ҳис этиб, кузатиб борамиз. Очарчилик билан боғлиқ бўлган ҳаётий деталларда ҳам, шахсий ва ижтимоий картиналар тасвирида ҳам тарихий турмушнинг катта ҳақиқати бўртиб туради. Жайноқ, Азизхон, Мирбайзалар Жиззахга қайтиб келган аҳолини уйма-уй юриб рўйхатга олар эканлар, «Мана энди, Сафар ака, болаларингиз билан маҳалла ҳисобига кирдингиз, ҳар куни жон бошига бир чўмичдан қуюқмисуюқми иссиқ овқат олиб турасиз», дейдилар. Сафар аканинг «қуллик» деб билдирган миннатдорчилигига «Қулликни бизга эмас, Шўро ҳукуматига — ўртоқ Ленинга қилишингиз керак!» — дейди Жайноқ амаки.

Худди шу руҳ бутун асар давомида гўё қизил ип бўлиб кўриниб туради. Рус халқи ҳақида гап кетганида ҳам, янги мактабларнинг очилиши, озиқ-овқат развёрсткаси, аҳолига бепул ун ва шакар тарқатилиши, рус ва ўзбек меҳнаткашларнинг дўстлашуви картиналарида ҳам Ленинга бўлган чексиз миннатдорлик туйғулари самимий ва ишонтирарли тасвирланади. Озиқ-овқат комиссиясининг халқни очарчилик офатидан сақлаб қолиш учун кўрган чора ва тадбирларида, Ҳайдарбек бошлиқ ревкомнинг меҳнаткаш халқни синфий кураш ғалабаларига бошлаб боришдаги фаолиятларида инсоний ҳуқуқи топталган, хонумонидан жудо бўлган мазлум халқнинг ниҳоят қаддини ростлаб, ўз тақдирига ўзлари эга бўлиш тарихи кўрсатилади.

Воқеаларни уюштирувчи бош қаҳрамон Назирқул образи динамик образдир. Дунёдаги янгиликларни у катта авлод вакиллари суҳбатидан уқиб олишга интилади.

У ўзининг кўлтепага айланиб қолган она шаҳрига ўкинч билан боқади. Оқил жўрасини учратганида эса, унинг бамисоли саксовулдай сирилиб, фақат қошу кўзи қолганини кўриб, дардига шерик бўлади.

Назирқул билан Оқилнинг учрашуви картинасида ҳеч қанақа тасвирий безаклар, жимжимадор жумлалар ишлатилмаган. Бу картиналар ҳаётнинг ўзидай содда, аниқ, ҳаққоний:

«...— Назирқул! Жўражон!

Шошиб орқамга қарадим. Кимни кўрай, Оқил жўрам. У оёғини судраб, тебрана-тебрана мен томон келар эди. Етиб бориб уни қучоқладим... Қучоқладимгина эмас, уни суяб, йиқилишидан сақлаб қолдим. У елкамга осилиб йиғларди: «Онам ўлиб қолди. Очликдан ўлиб қолди, жўражон!» Оқилнинг қалбларни ларзага келтирувчи йиғиси жабр-ситам ва очарчилик сабабини қидираётган бир бутун халқ йиғиси бўлиб эшитилади.

Ҳайдарбек ва Жайноқ амакиларнинг Бобохон эшон яшириб қўйган ғаллаларнинг мусодара қилиниб камбағалларга улашилиши ва уларга иссиқ овқат тарқатилаётган пайтларда сўзлаган нутқларидан синфий кураш, замондаги ўзгаришлар нафаси уфуриб туради.

Ёзувчи турмушдан материаллар танлаганида уларнинг энг аҳамиятлиларини бадиий тасвирга олиб киришга интилади.

Асар қаҳрамонлари тирикчилик деб турмушнинг не-не кўчаларига кириб чиқмайдилар. Ҳатто ёшгина боши билан Назирқул ҳам гоҳ темирчига босқончи, гоҳ гувала қуювчи мардикор, гоҳ ўтинкаш, гоҳ чойхоначи, гоҳ бўз тўқувчи, гоҳ нонфурушлик қилади.

Романда Назирқулнинг совет мактабидаги ўқувчилик йиллари ва Самарқанддаги ўқитувчилар тайёрлаш курсларида ўқиган пайтлари тасвирида саводсизликни тугатишга қарши олиб борилган кураш воқеаларининг қувонтирарли даражадаги бадиий инъикоси берилганки, бундай ўринлар романнинг бадиий қимматини оширган, мотивлар кўламини, бадиий тасвир миқёсини кенгайтирган.

Адиб меҳнаткашларнинг ҳар қандай оғир шароитларда ҳам букилмас ирода кучига содиқ қолганликларини зўр ҳаяжон ва фахр ҳисси билан ёзади... Назирқулга қўшилиб Жиззах қўзғолончилари билан «Учтепа» чўлига хаёлимиз кетади. Қамиш-қиёқдан қурилган юзлаб чайлалар диққатимизни тортади. «Учтепа» чўлида бунёд қилинган «Янги Жиззахда» одатдагидек, Ўратепалик, Нижонилик, Раволлик, Оққўрғонлик, Тоғчилик каби маҳаллалар қайта тикланган. Ўша оғир мусибатли кунларда ҳам биров қиз чиқариб, биров келин туширган, маҳалладан-маҳаллага, чайладан-чайлага қиз узатилиб, лапарлар айтилиб, гулханлар ёқилиб, атрофида ўйин-кулги, базмлар қилинган. Мана, сизга халқнинг ўлмаслиги ҳақидаги ҳаёт ҳақиқати!

Романда рус ва ўзбек халқлари ўртасидаги дўстлик ва биродарлик ҳам ҳаётий эпизодларда кўрсатилган. Мария Александровна, унинг революционер ўғли ва врач Самецкийлар билан маҳаллий аҳоли орасидаги муносабатларга бағишланган боблар романнинг жозибали қисмларидандир.

Назир Сафаров асарида фақат Жиззах музофотидаги инқилобий ўзгаришларни эмас, шунингдек, акасининг хотираси орқали Қўқон, опаси ва поччаси турмушлари туфайли Самарқанд, бухоролик курсдоши баҳонасида Бухоро территорияларида ҳам янги тузум ва янги замон бошланганини моҳирона акс эттириб бера олган.

Асарда баъзан меъёридан ошиқча лирик чекинишлар ва воқеаларнинг бир-бирига қовушмай қолиш ҳоллари кўзга чалинади, лекин улар жузъий камчиликлардир. Романни, ҳақли равишда, Назир Сафаровнинг янги ижодий муваффақияти деб тан олиш мумкин.

Мели НОРМАТОВ,
Қаҳҳор РАСУЛОВ,
филология фанлари кандидатлари.

[1]. Назир Сафаров. Наврўз. Роман. Ғ. Ғулом номидаги адабиёт ва санъат нашриёти, Тошкент — 1973 йил.

«Совет Ўзбекистони» газетаси ва республика телевидениеси қўшма рейди

ВАЪДАБОЗ БУЮРТМАЧИЛАР

Наманган эндиликда республикамизнинг йирик саноат областларидан бири бўлиб қолди. Йилига 500 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқариш мўлжалланмоқда. Шу беш йилликнинг ўзидагина ўттиздан ортиқ саноат корхонаси ишга туширилиши кўзда тутилганлиги область саноатининг қанчалик алп қадамлар билан илгарилаб бораётганлигидан далолат беради. Наманган трансформатор заводи тўққизинчи беш йилликда белгиланган ана шундай йирик саноат объектларидан биридир. Мазкур корхонанинг ишга туширилиши область марказида машинасозликнинг ривожланишида муҳим босқич бўлади.

Бу муҳим объектда қурилиш ишлари бошланишидан илгари мажлислар ва йиғилишларда бўлажак корхонанинг аҳамияти, ишлаб чиқариладиган маҳсулотнинг қиммати тўғрисида кўп гаплар айтилди. Тайёргарлик ниҳоясига етказилгач, 10-қурилиш трестининг 19-бошқармаси ишни бошлаб юборди.

Яқинда қурилиш объектига бордик. Бизни бўлғуси завод қурилиш участкасининг бошлиғи Борис Нутов кутиб олди. Ундан қурилишнинг бориши ҳақида сўзлаб беришни илтимос қилдик.

— Қурувчиларимиз ғайрат кўрсатиб ишлашяпти, — деди ўртоқ Нутов. — Январь ойи учун белгиланган қурилиш-монтаж ишлари планини 140 процент бажардик. Ёки буни пул билан ифодалайдиган бўлсак, топшириқда кўрсатилган 116 минг ўрнига 186 минг сўмлик қурилиш-монтаж ишлари адо этилди.

Ҳа, қурувчилар эришган бу ютуқни табрикласа арзийди. Улар тинимсиз ёққан қор, изғирин шамол ва чилла совуқларини енгиб, нималарга қодир эканликларини амалда намойиш қилдилар. Тегишли ташкилотлар қурилиш материаллари ва бошқа зарур воситаларни вақтида етказиб бериб турсалар, унумли меҳнат қилиш учун шарт-шароит яратилса, ҳар доим юқори натижага эришиш мумкинлигини кўрсатдилар. Фақат 19-қурилиш бошқармасигина эмас, пудратчи 15 ташкилот ҳам 1974 йилнинг биринчи ойи топшириғини уддалади.

— Лекин, умуман олганда, объектда олиб борилаётган қурилиш ишлари талабга жавоб бермайди, — деди Борис Нутов оғир хўрсиниб. — Январь ойини ҳисобга олмаганда, қурилиш бошланганидан бери план-топшириқларни бажармаслик бош мутасадди ҳисобланган бизнинг бошқармамиз учун ҳам, ёрдамчи ташкилотлар учун ҳам одат тусига кириб қолган.

Яхшики, Борис Нутов ҳақиқатдан юз ўгирмади. Чиндан ҳам 1971 йилнинг январидан бошланган бу қурилишга 2 йилу 3 ой муддат белгиланган ва 1973 йилда 20 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқариши планлаштирилган эди. Бироқ объектда ўзибўларчилик кайфияти ҳукм сурса, буни нормал ҳол деб бўладими!

Фактларга мурожаат қилайлик: 1971 йил учун планлаштирилган 2 миллион сўмлик ўрнига 930 минг сўмлик қурилиш-монтаж ишлари бажарилди, холос ёки белгиланган топшириқ 39 процент адо этилди. 1972 йилда ҳам қурилишда силжиш бўлмади. Олдиндан кўзда тутилган 2.400 минг сўмлик ўрнига аранг 930 минг сўмлик иш бажарилди ёки қурилиш-монтаж ишлари плани 39 процентда қолди.

Аввалги йилларда йўл қўйилган қатор камчиликлар 1973 йилга келиб тугатилиши керак эди. Йил ярмигача иш суръати ва сифати билан етарли қизиқилмади. Июль-август ойларидан кейингина югур-югур бошланди. Хуллас, қурилишда бир оз силжишга эришилгандек кўринди, йиллик қурилиш-монтаж ишлари плани 70 процент бажарилди.

Шундай қилиб ўтган йиллар давомида қанчадан-қанча маблағ ўзлаштирилмасдан қолиб кетди. Бу муддат учун белгиланган қурилиш-монтаж ишлари атиги 51 процент адо этилди. Корхона айтилган муддатда ишга туширилиши учун аввало 1.3600 квадрат метр ҳажмдаги бош ишлаб чиқариш корпуси, 6400 квадрат метр ҳажмдаги маъмурий-маиший корпус, соатига 20 тонна буғ ишлаб чиқарадиган қозонхона ва иссиқлик энергияси етказиб берувчи марказ фойдаланишга топширилиши зарур. Афсуски, улардан биронтаси ҳам битмади. Завод темир йўл тармоғи икки йилдан бери қурилади, аммо битишидан дарак йўқ. Водопровод, газопровод, алоқа линияларида ҳали иш чала. Агар маъмурий маиший корпус бинолари қурилиши шу зайилда кетса, яна 4 ойда ҳам иш тамомланмайди.

— Ишимизнинг силжиши учун республика Монтаж ва махсус қурилиш ишлари министрлиги етарли ёрдам бермаяпти, — деб ўзларини оқлашга уринишади қурилиш раҳбарлари. — Турли хил конструкциялар ва монтаж ускуналари вақтида етказиб берилмаяпти.

Қурилиш суст кетаётганлигининг сабаби ёлғиз шуларми? Бу саволга яна қурувчиларнинг ўзлари жавоб беришди:

А. Абдувалиев — мутасадди ташкилот прораби: — Қурилиш бошқармаси, трест раҳбарлари, қолаверса алоқадор бошқа ташкилотлар қурилишга етарли ёрдам беришмаяпти. Бунинг учун завод қурилиши бошланганидан то 1973 йилнинг биринчи ярмигача ўтган давр ичида мутасадди ташкилотдан 30 нафарга етиб-етмай одам ишлаганини айтиб ўтиш кифоя. Ўтган йилнинг октябридан бошлаб шаҳардаги турли ташкилотлардан кўмак учун одамлар чақирилди. Баъзи кунлари қурувчилар билан ҳашарчиларни қўшиб ҳисоблаганда объектда 600 дан ҳам ортиқ бинокор бўлди. Лекин завод қурилиши мураккаб иш. Дуч келган киши билан қурилишни бажариб бўлмайди. Ишда унум ва сифат бўлмади. Малакали мутахассислар етишмаслиги — объектимиз учун эски касал. Ҳозир қурилиш учун зарур бўлган малакали ишчиларнинг 30 процентигагина эгамиз.

У. Садриддинов — прораб: — Қурилиш материаллари кечикиб етказиб берилмоқда. Масалан, ишлаб чиқариш корпуси полига 13 минг квадрат метр мозаика ётқизишимиз керак эди. Ўтган йилнинг охиригача 6 минг квадрат метр майдончада бу иш амалга оширилди. Совуқ кучайиши билан бу иш тўхтаб қолди.

Биз қурувчилар тилга олмаган, бироқ объектнинг қаерга борсак, таъкидланган, буюртмачилар адресига тааллуқли бўлган бир камчиликни айтиб ўтмоқчимиз. Одатда ҳар қандай корхона бунёд этилар экан, ундан фойдаланувчилар қурилиш жараёнида қатнашар, иш вақтида туғилган масалалар ўз ўрнида ҳал этиб борилар эди. Бу, бир жиҳатдан, ишнинг сифатли чиқишини таъминлар, иккинчи томондан эса қурилиш тамомлангандан кейинги турли жанжалли ишларга олдиндан барҳам берилар эди. Бунга эса мутлоқо эътибор қилинмади.

Объектда меҳнат қилаётган ишчи-хизматчиларига яратиб берилган шарт-шароит ҳам талабга жавоб бермайди. Ёлғиз ошхонани ҳисобга олмаганда на чойхона, на дам олиш хонаси бор. Шу йилнинг бошида Ўзбекистон ССР Қурилиш министрлиги ҳамда республика Монтаж ва махсус қурилиш ишлари министрлиги Наманган трансформатор заводи ишлаб чиқариш комплексини биринчи квартал охиригача фойдаланишга топшириш юзасидан янги графикни тасдиқлади. Завод график бўйича ишга тушса, 1974 йилдаёқ 25 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқариш керак эди.

Бунинг учун биринчи кварталнинг ўзида 2.280 минг сўмлик қурилиш монтаж ишлари бажарилиши лозим. Шундагина корхона ишга тушади. График тузилди-ю, барибир қурилишдаги аҳвол сезиларли ўзгармаяпти. Сўзимизнинг исботи учун бир неча мисол келтириб ўтамиз. Қозонхона — корхона юраги ҳисобланади. Қозонхона ишга тушмагунча заводни фойдаланишга топшириб бўлмайди. Мазкур объектни «Ферғанасантехгазмонтаж» ташкилоти қуряпти. Бу иш 15 февралгача тугалланиши керак. Буюртмачилар зарур ускуналарни 1 февралгача етказиб беришлари керак эди. Афсуски, буюртмачилар ҳануз ваъдадан нарига ўтишмаяпти. Газлаштириш, электр энергияси етказиб бериш, водопровод тармоқлари, алоқа линиялари ҳали тайёр эмас. Бош корпусда технологик ускуналар етишмаяпти. Ҳали биронта цех ҳам станок ўрнатишга тайёрланмаган.

Агар 10-трест раҳбарлари қурилишни тезлаштириш юзасидан шошилинч чора кўрмасалар, юқорида тилга олиб ўтилган министрликлар қайта-қайта график тузишдан амалий ишга кўчиб қурувчилар ва буюртмачилар учун ёрдам қўлини чўзмасалар, заводни ишга тушириш бўйича кейинги тузилган график ҳам қоғозда қолиб кетиши турган гап.

О. ЖУМАНАЗАРОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

Ж. УМАРОВ,
республика телевидениесининг редактори.

(Шу ҳақдаги кўрсатувни бугун соат 22.30 да Ўзбекистон телевидениеси орқали томоша қилишингиз мумкин).

НАШРИЁТ ТУҲФАСИ

Ғафур Ғулом номидаги адабиёт ва санъат нашриёти қуйидаги китобларни босмадан чиқарди

Алексей Толстой. УЛУҒ ПЕТР. Роман. Биринчи китоб. Русчадан Одил Шарипов таржимаси. 432 бет, тиражи 30.000, баҳоси 87 тийин.

Ғайратий. ТАНЛАНГАН АСАРЛАР. Шеърлар ва достонлар. Икки томликнинг биринчи томи. 280 бет, тиражи 10.000, баҳоси 1 сўм 44 тийин.

Ганс Христиан Андерсен. ОЛТИН БОЛА. Эртак ва воқеалар. С. Йўлдошев таржимаси. 320 бет, тиражи 60.000, баҳоси 84 тийин.

Гулчеҳра Нуруллаева. ИККИНЧИ БАҲОР. Достонлар. 62 бет, тиражи 35.000, баҳоси 26 тийин.

Гадоий. ДЕВОН. Нашрга тайёрловчи ва сўзбоши муаллифи Э. Аҳмаджонов. 148 бет, тиражи 25.000, баҳоси 26 тийин.

Музаффар Хайруллаев. Даврон Шораҳмедов. МАДАНИЯТ ВА МЕРОС. 196 бет, тиражи 10.000, баҳоси 81 тийин.

Доленга Мостович Тадеуш. Поляк ёзувчиси. МУТТАҲАМНИНГ ПАРВОЗИ. Роман. Русчадан Ҳасан Тўрабеков таржимаси. 344 бет, тиражи 30.000, баҳоси 79 тийин.

С. Турсунбоев. АББОС БАКИРОВ ҲАЁТИ ВА ИЖОДИ ҲАҚИДА. 112 бет, тиражи 3.000, баҳоси 39 тийин.

В. Чиботарева. КОММУНИСТИК ҚУРИЛИШДА ЎЗБЕКИСТОН ЁШЛАРИНИНГ ИШТИРОКИ. 36 бет тиражи 16429, баҳоси 6 тийин.

Н. Бекназаров. БУЮК ПОЧИН ДАВОМ ЭТМОҚДА. 90 бет, тиражи 7.000, баҳоси 12 тийин.

Қ. Ҳасанжонов. МИНЕРАЛ ЎҒИТЛАРДАН САМАРАЛИ ФОЙДАЛАНИШ. 97 бет, тиражи 5.000, баҳоси 18 тийин.

В. Г. Мальков. ЧЎЛ — ДАШТ ЗОНАДА ОЗУҚА ЕТИШТИРИШНИ МЕХАНИЗАЦИЯЛАШ. 141 бет, тиражи 3.000, баҳоси 28 тийин.

● ХУНТА БЕБОШЛИКЛАРИГА ЧЕК ҚЎЙИЛСИН!
● ЎЗАРО ИҚТИСОДИЙ ЁРДАМ КЕНГАШИ МАМЛАКАТЛАРИ ЮКСАЛИШДА.
● АНВАР САДАТНИНГ ҲИНДИСТОНДА БЎЛИШИ.
● ИТАЛИЯ КОМПАРТИЯСИ ГАЗЕТАСИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ.
● «ЭРКИН ДУНЁ» ҚИЁФАСИ.
● БОЛИВИЯДАГИ ХУНРЕЗЛИКЛАР.
● ҲИНДИСТОННИНГ «ҚОРА ОЛТИНИ».

ЧИЛИ ВАТАНПАРВАРЛАРИГА ОЗОДЛИК

◆ БЕРЛИН. Халқаро демократик хотин-қизлар федерацияси ҳаёти хавф остида қолган Луис Корваланни ва Чилидаги бошқа ватанпарварларни ҳимоя қилиб чиқишни сўраб Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош секретарига, Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг инсон ҳуқуқлари билан шуғулланувчи комиссияси раисига ва Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеяси XXVIII сессиясининг раисига 97 мамлакатдаги ўзининг 110 та ташкилоти номидан телеграмма йўллади.

Телеграммада Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг обрўйи қамоққа олинганларни қутқариб қолиш ва уларни қамоқдан бўшатиш борасида катта роль ўйнаши мумкин, деб уқтириб ўтилди.

◆ УЛАН-БАТОР. Чилидаги ҳарбий хунта томонидан қилинаётган қонли ёвузликларга қарши норозилик тўлқини Монголияда кучайиб бормоқда. Монголия пойтахтининг корхоналарида, маданият муассасаларида шу кунларда кўп кишилик митинглар ўтказилмоқда. Митингларнинг қатнашчилари Чили Коммунистик партиясининг Бош секретари Луис Корваланни ва бошқа сиёсий маҳбусларни қамоқдан бўшатишни қатъий талаб қилмоқдалар.

Шундай митинглардан бири болалар кийими ишлаб чиқарувчи фабрикада бўлиб ўтди. Ёш аёл ишчи Д. Чулунбат митингда гапириб, ишчилар синфи ва бутун монгол халқи Чилида ҳокимиятни зўрлик билан эгаллаб олган хунтанинг жиноий ҳаракатларини ғазабланиб қораламоқдалар, деди. Ҳарбий хунта, деди у, жиноий ҳаракатларни дарҳол тўхтатиши, Луис Корваланни ва Чилининг бошқа ватанпарварларини дарҳол қамоқдан бўшатиши лозим.

◆ РИМ. Неаполь университетининг бир группа олимлари Чили Коммунистик партияси Бош секретари Луис Корваланнинг ҳаётини сақлаб қолишни, ҳарбий хунта турмаларида азоб тортиб ётган Корваланни ва Чилининг барча ватанпарварларини қамоқдан бўшатишни талаб қилди. Неаполь олимлари Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг инсон ҳуқуқлари билан шуғулланувчи комиссиясига ва Италия ташқи ишлар министрига йўллаган телеграммаларида демократларга нисбатан репрессиялар қилаётган Чили хунтасининг жиноий ҳаракатларидан ғазабланиб, қаттиқ норозилик билдирдилар ва Чилидаги барча сиёсий маҳбусларни қамоқдан бўшаттириш мақсадида дарҳол чоралар кўришни талаб қилдилар.

◆ ТАНАНАРИВЕ. Мадагаскар ўқувчиларининг демократик уюшмаси бу ерда эълон қилган ҳитобномада бундай дейилади: «Биз Чилидаги хунтадан Коммунистик партия Бош секретари Луис Корваланни ва бошқа сиёсий маҳбусларни қамоқдан бўшатиб юборишини, инсоннинг элементар ҳуқуқларини ҳурматлашни, қонли ўч олишларни дарҳол тўхтатишни талаб қиламиз».

(ТАСС).

Социалистик ҳамдўстлик мамлакатларида беш йилликнинг учинчи йили 1973 йилнинг якунлари эълон қилинди. 1973 йил Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши мамлакатлари учун халқ хўжалигининг ҳамма соҳаларида катта ютуқлар қўлга киритилган, иқтисодий тараққиёт суръати янада ўсган йил бўлди. 1973 йилда миллий даромад Совет Иттифоқида 6.8, Польша Халқ Республикасида 10, Венгрия Халқ Республикасида 7, Германия Демократик Республикасида 5.5, Монголияда 7,7 процентга ортди. Социалистик индустрия ишлаб чиқариш маҳсулдорлигини ошириш ҳисобига қатор ютуқларни қўлга киритди. Ўтган йилда саноат ишлаб чиқаришининг ўсиши Чехословакияда 6,3, Венгрияда — 7,2, СССРда — 7,4, Болгарияда — 10,6, Польшада 12, Руминияда — 15, Монголияда — 8.3, Германия Демократик Республикасида — 6.8 процентни ташкил қилди.

ҲАМКОРЛИК САМАРАСИ

Америка қитъасидаги биринчи социалистик мамлакат Куба Республикасида саноат ишлаб чиқаришининг ўсиши 13 процентга тенг бўлди. Бу рекорд ўсишдир. Ўтган йилда Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши мамлакатларида қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари етказиб бериш ҳам анча ортди. Биргина Совет Иттифоқининг ўзида 222,5 миллион тонна дон етиштирилди. Қатор мамлакатларда ҳар гектар ердан 35 центнердан буғдой ҳосили олинди. СССРда 7 миллион 660 минг тонна пахта етиштирилди.

1973 йил социалистик ҳамдўстлик мамлакатлари ҳамкорлиги, бирлиги ва қардошлиги янада мустаҳкамланган йил бўлди. «Социалистик мамлакатда ишлаб чиқарилган ҳар тонна пўлат, ҳар битта янги машина, ҳар бир центнер дон ёки шакар, — деб айтди шу йил 30 январда КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев Гаванадаги Куба — Совет дўстлиги митингида сўзлаган нутқида, — тинчлик ва социализм ишига, инсониятнинг социал тараққиётига қўшилган нақд ҳиссадир!».

Шунинг учун ҳам 1973 йилда социалистик ҳамдўстлик мамлакатларининг экономика, қишлоқ хўжалиги ва бошқа соҳаларда эришган ютуқлари бутун дунёдаги социализм, демократия ва тинчлик тарафдорларини чексиз қувонтирмоқда.

Т. СОЛИЕВ.

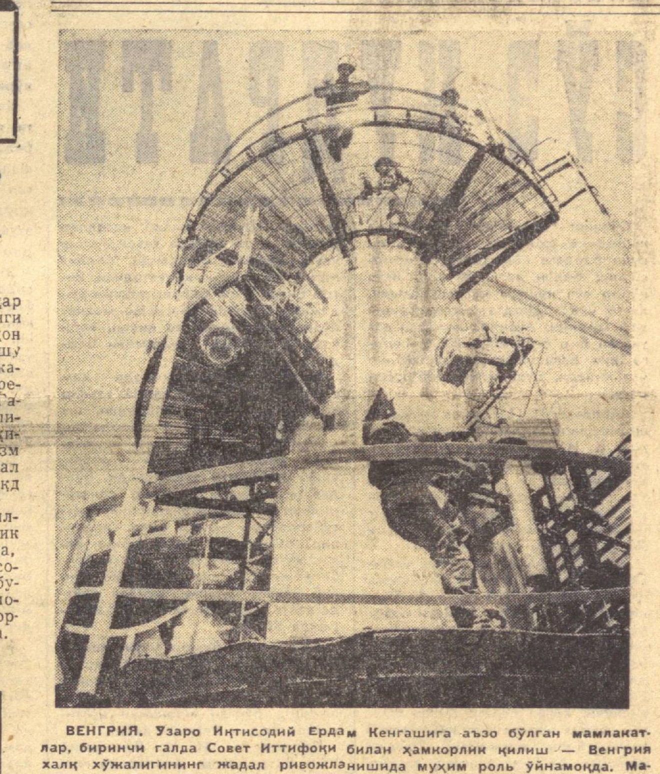

ВЕНГРИЯ. Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатлар, биринчи галда Совет Иттифоқи билан ҳамкорлик қилиш — Венгрия халқ хўжалигининг жадал ривожланишида муҳим роль ўйнамоқда. Масалан, СССР Венгрияга нефть етказиб бермоқда. «Дўстлик» нефть қувури орқали ўтаётган бу қимматли хом ашё Сазхаломбаттдаги Дунай нефтни қайта ишлаш комбинати қувватини янада ошириш имконини бераётир. Совет Иттифоқининг техникавий ёрдамида қурилган бу комбинатда яқинда янги объект ишга туширилди. Суратда: янги объект қурилишида.

МТИ — ТАСС фотоси.

ЧЕТ ЭЛЛАРДА
ЯНГИЛИКЛАР · ХАБАРЛАР · ВОҚЕАЛАР

ТИКЛАШ ИШЛАРИ ДАВОМ ЭТТИРИЛМОҚДА

ҚОҲИРА, 26 февраль. (ТАСС). Миср ҳукумати Сувайш канали зонасида нормал ҳаётни тиклаш учун керакли тадбирларни кенг кўламда амалга оширмоқда.

Ўтган йил октябрь ойидаги уруш вақтида исроиллик агрессорлар томонидан вайрон қилинган Қоҳира — Сувайш темир йўли ремонт қилина бошланди. Ичимлик сувли Исмоилия — Сувайш каналининг 50 километрли участкаси тозаланиб бўлинди. Миср Араб Республикасининг тиклаш министри Аҳмад Усмон қуйидагиларни хабар қилди: бу каналнинг яна 40 километрли участкаси тозалангандан кейин Сувайш шаҳри зарур миқдорда ичимлик суви олади.

Яқин орада Сувайш канали зонасидаги шаҳарларда ишчи кадрлар тайёрлаш учун саноат мактаблари очилади. Ишчи ва техниклардан 6.500 дан ортиқ киши бу мактабларда таълим олади.

Қурилиш отрядларини тузган Миср ёшлари тиклаш ишларида фаол қатнашмоқдалар.

ДЕҲЛИДА УЧРАШУВ

ДЕҲЛИ, 25 февраль. (ТАСС). Расмий визит билан бу ерга келган Миср Араб Республикасининг президенти Анвар Садат Ҳиндистон бош министри Индира Ганди билан учрашди. Икки ўртада бўлган суҳбатда ҳар иккала мамлакатнинг иқтисодий ва сиёсий ҳамкорлигини кенгайтириш йўллари ва воситалари муҳокама қилинди. Миср Араб Республикасининг президенти ва Ҳиндистон бош министри, жумладан, Покистон Бангладеш Халқ Республикасини суверен давлат сифатида таниганлигидан мамнун бўлганликларини айтдилар.

* * *

ДЕҲЛИ, 26 февраль. (ТАСС). Миср президенти А. Садатнинг Ҳиндистонга қилган қисқа муддатли визити тамом бўлди. У Ҳиндистон президенти В. В. Гири ва бош министри И. Ганди билан музокаралар олиб борди. Бу музокараларда ҳар икки мамлакат ўртасидаги муносабатларни ривожлантириш масалалари ва ҳозирги халқаро аҳволнинг актуал проблемалари муҳокама қилинди.

«УНИТА» ГАЗЕТАСИНИНГ БАЙРАМИ

РИМ, 25 февраль. (ТАСС). Бугун Италия коммунистлари, барча меҳнаткашлари Италия Коммунистик партиясининг жанговар органи — «Унита» газетасининг эллик йиллигига бағишланган байрамни ниҳоясига етказдилар. Милландаги «Палалидо» залида шу байрамга бағишланган тантанали мажлис ўтказилди. Тантанали мажлисда газетани тарқатувчилар, коммунистик партия активлари, кўзга кўринган сиёсий ва жамоат арбоблари, маданият ва санъат ходимлари, Италия Коммунистик партиясининг Раиси Луижи Лонго бошчилигида Италия Компартиясининг раҳбарлари ҳозир бўлдилар.

Мажлисни Италия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг аъзоси, Коммунистик партия Милан федерациясининг секретари Ж. Черветти очди. Милан мэри А. Аньязи, Италия матбуоти миллий федерациясининг ва Италия умуммеҳнат конфедерациясининг вакиллари газетани табрикладилар.

Италия Коммунистик партияси Сиёсий бюросининг аъзоси «Унита» газетасининг директори Альдо Торторелла доклад қилди. У газетанинг ярим асрлик тарихини, Италия меҳнаткашларининг ҳуқуқлари учун олиб бораётган курашини гапириб берди ва бугунги куннинг вазифаларига батафсил тўхталиб ўтди.

Кеча мана шу «Палалидо» залида газетани ўз ихтиёри билан тарқатувчиларнинг — «Унита» газетаси дўстлари уюшмасининг съезди бўлиб ўтди.

КАТТА НЕФТЬ КОНИ ТОПИЛДИ

ДЕҲЛИ, 25 февраль (ТАСС). Ҳиндистон нефтчилари Бомбайдан бир неча ўн миля наридаги Камбей кўрфазида катта нефть кони топганликлари тўғрисидаги хабар Ҳиндистон бўйлаб яшиндек тез тарқалди.

Бу ердаги матбуот, радио ва телевидение шу кашфиётни шарҳлаб, бундай катта кон топилганлиги «мамлакатнинг нефть-химия саноати тарихида бурилиш нуқтаси бўлди» демоқда.

Ҳиндистоннинг миллий саноати тез ўсиб бораётганлиги сабабли янги нефть конлари топилаётганлиги алоҳида аҳамиятга эга бўлмоқда. Ҳозирги вақтда мамлакат ўзи истеъмол қилаётган нефтнинг учдан икки қисмини бошқа мамлакатлардан сотиб олмоқда.

Матбуот Ҳиндистонда нефть конларини қидириб топишда совет мутахассислари ёрдам бераётганлигини алоҳида қайд қилмоқда.

ОТИШЛАР АКС САДОСИ

Тўқнашув Боливиянинг жанубий қисмида — Кочабамба водийсида юз берди. Куйлаклари офтоб тиғида сарғайиб кетган деҳқонлар бир ерга тўпланишган. Улар қаршисида милтиқларини ўқталганича солдатлар саф тортиб туришибди. Кутилмаганда ўқ овозлари янгради. Кейин яна, устма-уст ўқ узилди.

Расмий маълумотларга кўра, Боливия президенти Уго Бансернинг шахсий буйруғи билан уюштирилган бу қонли қирғинда 13 киши ҳалок бўлди ва 10 киши яраланди. Қуролсиз деҳқонларга қарата ўқ отиш, афтидан Боливиянинг ҳозирги ҳарбий тузуми бошлиғига ўз кучини кўрсатиб қўйиш учун керак бўлганга ўхшайди. У маъмурлар сиёсатидан, хусусан, ҳукуматнинг яқинда озиқ-овқат маҳсулотлари нархини ошириш тўғрисидаги қароридан норози бўлган боливияликларга ана шу тариқа сабоқ бермоқчи бўлди.

Худди ана шу қарор Боливия деҳқонларининг бусиз ҳам тўлиб турган сабр косасини тошириб юборди. Маъмурларнинг янги иқтисодий тадбирларидан норози бўлган деҳқонлар Кочабамба департаменти шаҳарларига элтувчи йўлларни тўсиб қўйиб, музокаралар олиб боришни талаб қилдилар. Деҳқонлар ҳукумат ўз қароридан воз кечади, деб ўйлаган эдилар. Бироқ, ўз қонларига беландилар.

Кочабамба водийсидаги қонли ўч олиш мамлакатдаги оғир аҳволни баттар кескинлаштириб юборди. Ички сиёсий тангликни юмшатиш мақсадида президент Уго Бансер бўлиб ўтган воқеа учун масъулиятни «коммунистлар ва бошқа экстремистлар»га юкламоқчи бўлди. Бироқ, президентнинг Компартияга қилаётган туҳматларини деҳқонларнинг ўзлари фош қилиб ташладилар. Воқеани ўз кўзи билан кўрган гувоҳлардан бири журналистларга: «Биз очлик ва қашшоқликка қарши бош кўтардик. Ўч олиш учунгина бизларни коммунистлар деб аташмоқда...» деди.

Кочабамба водийсида янграган ўқ товушларидан Боливия деҳқонлари билан армия ўртасидаги «бирлик» ҳақидаги афсона пуфакдай портлади. Реакцион ҳарбий тузум узоқ вақт давомида боливияликларни «деҳқонлар ва ҳарбийлар» ўртасида мустаҳкам иттифоқ бор, деб ишонтиришга уриниб келдилар. Бироқ, Боливия ватанпарварларининг фикрига кўра, Уго Бансер путури кетган ўз тузумини мустаҳкамлаш учунгина шундай қилиб келарди.

Кочабамба водийсида отилган ўқлар Боливиянинг ҳамма бурчакларида акс садо берди. Бу фожиадан ғазабланган «Сигло XX» ва «Катави» қалайи конларининг 10 мингга яқин ишчиси забастовка ўтказдилар. Президент ўтказаётган репрессияларга қарши норозилик қуролли кучлар сафларида ҳам сезилмоқда. Ҳукмрон доираларда ҳам келишмовчиликлар пайдо бўлди. Боливияда чиқадиган «Пресенсиа» газетасининг хабар беришича, ҳозирги ҳукуматнинг 3 министри истеъфога чиқиш тўғрисида президентга ариза берганлар. Улар орасида деҳқончилик масалалари министри полковник Вальтер Кастро Аведаньо ҳам бор.

Маъмурларнинг бундай ҳаракатларини мамлакатнинг сўл кучлари ҳам қатъий қоралаб чиқдилар. Миллий революцион ҳаракат, Сўл миллий революцион партия ва Боливия Коммунистик партияларининг биргаликда қабул қилган баёнотларида таъкидланишича, Бансер ва унинг шериклари армиядан халқнинг ҳар қандай адолатли ва қонуний талабларини бостириш учун фойдаланмоқдалар. Лекин икки йилдан буён давом этаётган оммавий қирғин ҳам, қийноқ ва репрессиялар ҳам Боливиянинг қаҳрамон халқини курашдан тўхтата олмайди. Улар энг оғир ва мураккаб шароитларда ҳам иқтисодий талабларнинг қондирилиши ва демократик эркинликларнинг тикланиши учун курашни давом эттирмоқдалар.

В. ШУХАНОВ, (АПН).

КАМСИТИШ ҚОРАЛАНДИ

БОНН, 25 февраль. (ТАСС). Коммунистлардан ва бошқа демократлардан яна 24 кишини Германия Федератив Республикасида кейинги вақтларда давлат муассасалари ва ўқув юртларида ишга олишдан бош тортдилар. Жумладан, Штутгартда Германия социал-демократик партиясининг аъзоси Себастьян Гартенни, шунингдек Германия Коммунистик партиясининг аъзоси бўлган ёш педагог Гаральд Швадерерни мактабга ишга қабул қилмадилар.

Уларни сиёсий камситиш учун «радикаллар тўғрисида қарор» асос бўлди. Ҳукуматнинг бу машъум маъмурий қарорида коммунистларнинг ва бошқа демократларнинг ГФР муассасаларида ва ўқув юртларида ишлаши тақиқлаб қўйилди.

Христиан-демократик иттифоқ (христиан-социал иттифоқ) партияси теварагида тўпланган ўнг кучлар ўзбошимчаликка йўл қўйиб бераётган бу қарорни давом эттириш ва кучайтириш учун зўр бериб ҳаракат қилмоқдалар.

Германия Коммунистик партиясининг Баден-Вюртембергдаги ўлка ташкилоти эълон қилган баёнотда, реакция мамлакатда «Антикоммунистик жазавани кучайтирувчи вазиятни вужудга келтиришга уриниб, шу тариқа меҳнаткашлар кенг оммаси орасида Германия Коммунистик партиясининг ўсиб бораётган таъсирига ҳалақит беришга зўр бериб интилмоқда», дейилади.

ҲАМЗА ШАҲРИ

Республикамиздаги энг янги, навқирон шаҳарлар қаторига киритилган Олтиариқ районидаги Ҳамза шаҳри келажаги порлоқ саноат марказларидан биридир. Бу ерда 23 корхона, ташкилот ва муассаса бор. Ҳамзаликлар республикамиз нефтни қайта ишлаш саноатининг тўнғичи ҳисобланган ўз корхоналари билан фахрланадилар. Бу ерда ишлаб чиқарилаётган маҳсулот республикамизнинг ҳамма шаҳарларига жўнатилади.

Нефтни қайта ишлаш заводи реконструкция қилиниб, унинг қувватлари муттасил ошириб борилади. Масалан, битум установкаси қурилиб ишга туширилган, йилига 250 минг тонна битум ишлаб чиқарилади.

Цистерналарни ювиб, буғлаб берадиган станция, суюлтирилган газ қуйиш станцияси шаҳардаги йирик корхоналардандир.

Бу ерда учта ўрта мактаб, болалар музика мактаби, кечки нефть техникуми ишлаб турибди. Шаҳарнинг кичкинтойлари тўртта болалар комбинати ва боғча-яслиларда тарбияланмоқда. Саккизта кутубхона, иккита клуб, кўпгина савдо, умумий овқатланиш ва маиший хизмат корхоналари аҳоли хизматида.

Сўнгги уч йил ичида 6 та кўп қаватли янги уй, 280 ўринли болалар боғча-яслиси, 60 ўринли касалхона бинолари қуриб ишга туширилди. Ҳозир 600 ўринли нефтчилар клуби, темир йўлчилар учун 40 квартирали уй-жой биноси, 100 ўринли ресторан, маиший хизмат комбинати, саноат моллари магазини бинолари қурилмоқда.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми саноат корхоналари ва аҳоли сонининг кўпайиб бораётганлигини ҳисобга олиб, меҳнаткашларга хизмат кўрсатишни янада яхшилаш мақсадида Ҳамза Ҳакимзода номли посёлкани (илгари Ванновск посёлкаси) шаҳарга айлантирди. Унга Ҳамза номи берилди.

Р. МАРАБОВ.

Рус тили — иккинчи она тилимиз, уни завқ билан ўрганамиз.

Ш. Раҳимов фотоэтюди.

Сиҳат—саломатлигингиз қандай?

«Мутолаа қилган чоқларимда мен ўзимни соғломроқ, кучлироқ ҳис этардим, жони-дилим билан ишлардим ва ишим жуда юришарди. Китоб ўқий олмай қолишим билан иш ёмон пасаяр, эринчоқ бўлиб қолардим, менда илгари бўлмаган паришонхотирлик мени енга борди», — деб ёзади А. М. Горький ўзининг автобиографик трилогиясида. Бадиий сўз устасининг китобга бундай юқори баҳо бериши бежиз эмас. Китоб билан мулоқотда бўлиш ҳақиқатан ҳам кишиларга таъсир этиб, кайфиятларини кўтаради. Сўз устаси Горький ҳам бу ҳодисани, айниқса, ўзида чуқур ҳис этиб, уни ҳаяжонли тарзда ифодалай олган.

СЎЗ ҚУДРАТИ

Сўзнинг инсоннинг руҳий ва жисмоний ҳолатига таъсир этиш кучи бениҳоя кенг. Тилга эътиборсизлик билан айтилган бир оғиз қўпол сўз кишига қаттиқ ботиши, қалбни дардга чалинтириши ҳам мумкин. Аксинча қалбдан айтилган бир оғиз ширин сўз кишига куч бағишлайди, кайфиятини чоғ қилади, руҳини кўтариб юборади.

Академик И. П. Павлов ва унинг шогирдлари ишларида, шу жумладан, К. И. Платоновнинг «Сўз — физиологик ва даволаш омили» деб номланган монографиясида ҳам ширин сўз малҳам билан тенглиги қайд этилган. Шунинг учун ҳам сўз ўзининг таъсир кучи билан алоҳида аҳамиятга эга.

Эшитишга нисбатан кўриш қобилияти кучлироқ бўлган кишиларга оғзаки нутқдан кўра ёзма сўз кучлироқ таъсир этади. Таниқли совет психотерапевти И. З. Вельвовский бир мисол келтиради: невроз билан оғриган беморга врач томонидан юборилган хат ниҳоятда фойдали таъсир кўрсатган. Шуниси қизиқки, хатда бемор билан бўлган суҳбат чоғида айтилган маслаҳатлар баён этилганди. Ўшанда беморга бу маслаҳатлар таъсир этмаган эди.

Айниқса, бадиий асарлардаги сўз алоҳида таъсир кучига эга. Истеъдодли ёзувчи ўз таассуротларини шундай аниқ, шундай ишонарли баён этадики, ҳар қандай китобхон ҳам буларнинг ҳаммасини ўз бошидан кечиргандек чуқур ҳис қилади. Бу нарса ўз навбатида бадиий асар таъсир кучини янада оширади.

Шундай касалликлар борки, уни енгиш учун, энг муҳими, беморнинг кайфиятига, ҳис-туйғуларига, ҳатто характерига таъсир этиш керак. Бундай пайтда врачга китоб ёрдамга келади.

Бу борада венгриялик медикларнинг тажрибаси диққатга сазовор. Бундан бир неча йил муқаддам Венгрия Халқ Республикасидаги оғир касалликлар шифохоналаридан бирида беморларни комплекс даволаш тадбирларига махсус танланган адабиётлар ҳам киритилди. Шундай қилиб, касаллар руҳига китоб орқали таъсир этиш кучи кўпгина бошланди. Анализ натижалари шуни кўрсатдики, китоб билан, яъни библиотерапия ёрдамида даволаш, кўпгина ҳолларда ижобий самарасини берди.

Бизнинг мамлакатимизда ҳам врачлар даволашда руҳий таъсир этишнинг турли усулларидан, шу жумладан, китобдан фойдаланмоқдалар. Қизиқиб ўқиш натижасида бемор дардини унутади, унинг кайфияти яхшиланади. Бундай муолижага аксарият санаторийлар ва шифохоналарнинг кутубхоналари қатъий амал қиладилар. Бемор ўзининг таъбига ёққан китобни мустақил ёки тажрибали кутубхоначи ёрдамида танлаб ўқиши мумкин. Бундай пайтда касал нохуш кечинмалардан йироқда бўлади.

Баъзан эса бемор учун махсус адабиётларни танлаш зарурияти туғилади. Бундай китоблар унинг ирода кучини тарбиялашда, даволанишга бўлган ишончини орттиришда ёрдам бериши керак.

Профессор И. И. Лукомский Улуғ Ватан уруши йилларида госпиталга раҳбарлик қилган кезларида бўлиб ўтган бир воқеани эслайди: бир мўъжиза билан ёнаётган самолётдан қутулиб қолган учувчининг юз-кўзлари қаттиқ куйган эди. Ёшгина йигит даволанишни истамас, унга ҳеч ким, ҳеч нарса қайғули ўйлардан, тушкунликдан халос этолмасди. Анча уринишлардан кейин врач унинг ёстиғи тагига А. Толстойнинг «Рус характери» ва В. Василевскаянинг «Шунчаки муҳаббат» китобларини билдирмасдан қўйди. Бу китоблар бошқа бирор восита билан қилиб бўлмайдиган ишни қилди, бу китоблар ноумид йигитда яшашга иштиёқ уйғотди.

Н. Островскийнинг «Пўлат қандай тобланди» романи ва Б. Полевойнинг «Чин инсон ҳақида қисса»си бутун дунёдаги неча минглаб кишиларга руҳан таъсир этаётганлигини бир тасаввур қилиб кўринг-а.

Кейинги йилларда совет адабиёти янгидан-янги бадиий асарлар билан бойитилди. Уларнинг саҳифаларидан жисмоний жароҳатланган пайтда тушкунликка тушмай, мудда кучини тўплашга даъват этувчи ҳаётбахш чақириқлар янграмоқда.

Энг аввал, бунга мисол тариқасида В. Титовнинг «Ўлимларга чап бериб» повестини кўрсатиш мумкин. Китоб қаҳрамони собиқ комсомол. У ер ости фожиаси вақтида ўртоқларини деб оғир жароҳатланади. Сўнг икки қўлидан ажралади. Бироқ, ўзининг жасорати, атрофдаги кишиларнинг қўллаб-қувватлаши натижасида яна оёққа туради. Ҳаётда ўз ўрнини топади.

Шундай қилиб, турли касалликларга қарши курашда китоб врачга ёрдамга келади. Китоб кишининг фикр доирасини кенгайтирибгина қолмай, ҳаётни чуқур ҳис этишга ўргатади, иродаси ва қобилиятини тарбиялайди, характеридаги ижобий қирраларни шакллантиради. У яхши кайфиятни таъминлашнинг омилларидан биридир.

Биз ҳикоямизни Горькийнинг сўзини келтириш билан бошлаган эдик, уни ёзувчининг қуйидаги сўзлари билан якунлаймиз! Унинг таърифича, яхши китоб «яхши боққа ўхшайди. Бу ерда ҳам ёқимли, ҳам фойдали ҳамма нарса топилади». Шу жумладан, қўшимча қилиб айтамизки, сиҳат-саломатлик учун кўп фойдали маслаҳатлар топилади.

Е. ЖИЛЯЕВА,
психотерапевт.

ЛИТВА ССР БЎЙЛАБ

ИТТИФОҚДОШ РЕСПУБЛИКАЛАРДАН ДАРАКЛАР

Мурожаатга жавобан

Пасвалис районидаги «Павасарис» колхозининг ғаллакорлари ўтган йили гектаридан 37,5 центнердан дон, 258 центнер қанд лавлаги, 647 центнердан хашаки лавлаги, 170 центнер картошка йиғиштириб олдилар. Органик ўғитлардан самарали фойдаланиш натижасида юқори ҳосил етиштиришга муяссар бўлинди.

Хўжалик аъзолари КПСС Марказий Комитетининг партияга, совет халқига Мурожаатига жавобан беш йилликнинг белгиловчи йилида ғаллазорнинг ҳар гектаридан 42 центнердан дон йиғиштириб олишга, қанд лавлаги ва картошкадан юқори ҳосил етиштиришга қарор қилдилар.

Ихтирочилар ҳиссаси

Бир миллион қирқ минг сўм—Ионавск азот ўғитлари заводининг рационализатор ва ихтирочилари беш йилликнинг ўтган уч йили ичида ана шунча маблағни тежаб қолдилар. Утган вақт ичида ишлаб чиқаришга жорий қилиш учун 986 та таклиф қабул қилинди. Карбамид ишлаб чиқарувчи цехнинг ўзида бешта таклиф жорий этилди.

Биринчи маҳсулот

Шяуляй ун комбинатининг тегирмони биринчи маҳсулот берди. Болтиқ бўйидаги бу йирик қурилиш ниҳоясига етди. Тегирмон бир кеча-кундузда 240 тонна юқори сортли ун тортиб бера олади.

Оталиқ ёрдами

ВИЛЬНЮС. Ленин районининг ўттиздан ортиқ саноат корхоналари, илмий муассаса ва ташкилотлари Шальчининкай районидаги колхоз ва совхозларга катта оталиқ ёрдами кўрсатмоқда. Улар ғаллазорларга ишлов бериш ва ҳосилни ўриб-йиғиб олишда хўжаликларга кўмаклашмоқдалар, моддий-техника базасини мустаҳкамлашда яқиндан ёрдам бераётирлар. «Май тонги» колхозининг аъзолари Вильнюс ихтисослаштирилган автотранспорт корхонаси коллективидан жуда хурсанд. Корхона хўжаликка иккита автомашина ва битта пармалаш станогини ёрдам тариқасида берди.

«Акменине» деҳқонлари билан «Бяржас» мебель фабрикасининг коллективи ўртасида ҳам ана шундай амалий алоқалар боғланган. Фабрика коллективи уларни оталигига олган.

Куба республикасига

Клайпедадаги «Сириус» қуруқ элементлар заводи Куба Республикасига навбатдаги маҳсулотни жўнатди.

Литва саноат корхоналари билан Озодлик ороли савдо ташкилотлари ўртасидаги амалий дўстлик бундан етти йил илгари ўрнатилган. Уша пайтларда кубаликлар электр буюмларда қўлланиладиган «Марс-373» қуруқ элементларни олишарди. Клайпедаликларнинг ишлаб чиқараётган маҳсулоти ўзининг юқори сифатлилиги билан харидорларга манзур бўлмоқда. Утган йили улар 7 миллион дона «Сириус» элементини сотиб олишган бўлса, бу йил 9 миллион дона сотиб олиш кўзда тутилаётир.

СПОРТ

ЁШЛАР УЧРАШУВИ

Чирчиқдаги «Чимён» спорт клубида Ўзбекистон ёшлар спорт ўйинлари программаси бўйича оғир атлетика мусобақалари бўлди. Мусобақага республикамизнинг барча областлари, Қорақалпоғистон АССР ва Тошкент шаҳридан 80 га яқин полвон тўпланди. Ёш штангачиларнинг мазкур баҳсида айниқса андижонлик Шуҳрат Аҳмаджонов билан бухоролик Ноил Бурнашев катта ютуққа эришди. Уларнинг ҳар иккаласи республиканинг иккитадан рекордини қўйишга муваффақ бўлди. Умумкоманда ҳисобида Андижон области спортчилари 57 очко тўплаб, биринчи ўринни олдилар.

ЖАҲОН ЧЕМПИОНАТИДА

Швециянинг Фалун шаҳрида ижевсклик Галина Кулакова дастлаб беш, сўнгра ўн километрга ўтказилган чанғи пойгасида ғалаба қилиб, қўш олтин медалли бўлган эди. Галина эстафетали мусобақада командадош дугоналари Нина Балдичева, Нина Селюнина ва Раиса Сметаниналар билан бирга жаҳон чемпионатининг учинчи олтин медалини олишга муваффақ бўлди.

Бундан олдинроқ эркаклар эстафетасида совет спортчилари кумуш медаль олишган эди. Шундай қилиб, чемпионат тугади. СССР терма командаси учта олтин, кумуш ва учта бронза медаль олди.

«ИЗВЕСТИЯ» СОВРИНИ

Енгил атлетика бўйича СССР кубоги — «Известия» газетаси соврини учун зона мусобақалари бўлди. Тошкентдаги «Ёшлик» манежи икки кун давомида гавжумлашиб турди. Республикамиз пойтахти спортчилари Фрунзе, Олмаота, Душанба, Ашхабод ва Қарағанда терма командалари билан мусобақада 82 очко жамғариб, биринчиликни эгаллади. Тошкентликларнинг фахрли ўринни эгаллашларида С. Аникин, Г. Иванов, Ю. Усиков, Р. Бабич ва Б. Тяпугинлар муносиб ҳисса қўшдилар. Мусобақа низомига кўра зона турнирида фахрли ўрин олганлар ярим финалда иштирок этадилар.

ҲАШАРЧИЛАР ҲИММАТИ

Жиззахлик ёшлар шаҳар стадионини жамоатчилик асосида қайта қуриш ва уни йирик спорт комплексига айлантириш учун ҳашар бошладилар. Уларнинг кучи билан стадион қошида яна учта волейбол, иккита баскетбол ва қўл тўпи майдончаси, 400 метрли югуриш йўлкаси ҳамда ёзги бассейн бунёд этилади. Шаҳар совети ёшлар ҳаракатини қувватлаб маблағ ажратди.

ҲОЗИРЛИК

Жиззах области ташкил этилганига бағишланган область енгил атлетика пойгасида саккизта команда қатнашди. Қизлар ўртасида 500 ва минг метрга югуришда Т. Ермолаева билан Г. Булякулова, йигитларнинг минг ва икки минг метрга югуришида Р. Туймаев билан Э. Носировлар биринчи ўринни эгалладилар. Ғолиблар Майна Ҳасанова хотирасига бағишлаб март ойида ўтказиладиган республика кроссида қатнашиш учун пухта ҳозирлик кўрмоқдалар.

Н. МИРЗАЕВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

САМИМИЙ МИННАТДОРЧИЛИК

Ўзбекистон Коммунистик партияси Қорақалпоғистон область комитети, Қорақалпоғистон АССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети Қорақалпоғистон АССРга Халқлар дўстлиги ордени топширилганлиги ва Қорақалпоғистон АССР Россияга ихтиёрий қўшилганлигининг 100 йиллиги муносабати билан автоном республика коммунистларига, меҳнаткашларига қизғин табрикларини ва энг яхши истакларини йўллаган барча партия, совет ва жамоат ташкилотларига, корхоналар ва хўжаликларнинг коллективларига, меҳнаткашларга чуқур миннатдорчилик изҳор этадилар.

Ажойиботлар оламида

ТЎҒОН КУЗАТКИЧ АСБОБ

Братск ГЭСида тўғоннинг аҳволини кузатиб боришдан иборат сермеҳнат операциялар: унинг «сурилишини», дренаж туннелларида ва галереяларида сув сарфини ўлчаш дистанцион бошқа[illegible]казилди.

Ангара дарёсининг соҳилларида [illegible]штирган улуғвор иншоотни томоша қилувчи минг-минг[illegible]онлар, — сайёҳлар ва Братск аҳолиси гидростанциянинг машина залига ҳам киради. Лекин тўғон танасига уни «сиҳат-саломатлигини» туну-кун кузатиб борувчи 500 дан ошиқ турли асбоблар ўрнатилганлигини баъзи мутахассислардан ташқари ҳеч ким билмайди.

Шарқий Сибирнинг қаттиқ иқлимли районида қурилган Братск ГЭСининг улкан тўғони сувнинг катта тазйиқида ва температура кескин ўзгариши таъсирида туради. Бунинг натижасида тўғоннинг кўз пайқамайдиган чўкиши, умумий жилиши, танаси ва пойдевори орқали сув сирқиши рўй бериб туради. Асбоблар мана шундай ҳодисаларни ғоятда аниқлик билан қайд этиб боради.

Датчикларнинг маълумотлари марказий пультга юборилади. Шулар асосида иншоотнинг аҳволи тўғрисида йилига икки марта ҳисобот тузиб турилади.

М. СОВЕНКО.

«СЕРСОҚОЛЛАР»НИ ИЗЛАБ

Ленинградлик кинематографчилар бу ноёб денгиз ҳайвонини пленкага олгач чуқур сувда яшайдиган ва ҳаёти сирли деб ҳисобланиб келган погонофора тўғрисидаги тасаввурлар анча равшанлашди. Ноёб кино кадрлар шу мавжудотларни қарийб чорак асрдан бери ўрганиб келаётган профессор А. В. Ивановни ҳам ҳайратга солди. «Океан тубида яшовчи серсоқоллар» деган янги илмий оммабоп фильм погонофорани тадқиқ этишга бағишланган.

— Бу ҳайвоннинг топилиши XX асрнинг зоологик сенсацияси бўлди, — деб ҳикоя қилади картина режиссери Тамара Иовлева. — А. В. Иванов бу ҳайвонни мустақил типга ажратиб, олимларни эволюцияга янгича қарашга мажбур этди. Ленинградлик профессор «Погонофорлар» деган китоби учун Ленин мукофотига сазовор бўлди.

Погонофоранинг соқоли бежиз эмас. Соқолдаги воронка-қармовчилар денгиз бағрида яшовчи мана шу ҳайвоннинг нафас олиш ва овқат ҳазм қилиш органлари вазифасини адо этади. Ҳайвоннинг мускул, нерв системаси, қон томир ва мияга эга бўлган қилдек танаси органик моддадан иборат найчасимон уяга пухта яширинган. Погонофора денгиз чуқурликларида минг йиллардан бери яшаб келмоқда, аммо сув юзига олиб чиқилса, бир неча соатдан кейин ҳалок бўлади.

Кинокартина сценарийсини Артемий Ивановнинг шогирдлари — Валерий Шевченко билан Юрий Миничев ёздилар. «Леннаучфильм» студиясининг оператори Григорий Грачев уни суратга олди.

О. СЕРДОБОЛЬСКИЙ.
(ТАСС).

Редактор М. ҚОРИЕВ.

Реклама ва эълонлар

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БУГУН

27 ФЕВРАЛЬ, ЧОРШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 12.00— МОСКВА. 18.20 — ТОШКЕНТ. 18.30 — Ўқувчилар учун кўрсатув. 19.00 — Миллионлар ленинча университети. 19.15 — «Ахборот» 19.30 — Ота-оналар университети. 20.00 — Сирдарё ГРЭСининг беш куни. Учинчи кун. 20.15 — Ўн минут музика. 20.25 — «Ахборот». 20.45 — «ОЛТИН ВОДИЙ». 22.00— «ВАҚТ». 22.30 — Юбилей йилида ишга тушириладиган объектлар йўқламаси. 22.50 — **Ҳалоскорлик** (бадиий фильмининг 3-серияси). ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 11.30 — ТОШКЕНТ. Ўқув кўрсатувлари. 17.35 — МОСКВА. 19.55 — Жаҳон халқлари ижоди. 20.25 — СССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси В. Г. Афанасьев телетомошабинлар саволларига жавоб беради. 20.55 — **Сизнинг мухбирингиз** (Телеспектакль). 22.00 — «Здоровье» (Тошкент). 22.30 — Фильм-концерт. 23.50 — Спорт кўрсатуви. УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 19.00 — Тошкент янгиликлари. 19.15 — Операдан ария ва саҳналар. 19.30 — Ўқитувчи экрани. 20.10 — **Любовь Яровая** (фильм-спектаклнинг 1-серияси).

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 28/II да **Марварид изловчилар.**

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 27/II да **Абу Райҳон Беруний,** 28/II да **Инқилоб тонги** (кеч соат 6 да).

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 27/II да **Замонали ва Омонали,** 28/II да **Паранжи сирлари.**

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 27/II да **Мудҳиш вазият,** 28/II да **Фидойи.**

КИНО

Тинч океанда ҳам... — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).

Темир ниқоб — «ЎЗБЕКИСТОН», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «КЎКЧА», ҲАМЗА номли (кундуз ва кечқурун), «ЧАЙКА» (11.00, 13.30, 16.00), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ) (12.00, 17.30), БИЛИМЛАР УЙИ (13.30, 16.00, 18.30), «ДРУЖБА» (11.00, 14.00, 17.00, 19.30).

Инкогнито хоним — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ», «СПУТНИК» (кундуз ва кечқурун), «МОСКВА» (11.30, 19.30).

Прерия; Онтарио бўйидаги саргузаштлар — Ғ. ҒУЛОМ номли (кундуз ва кечқурун).

Ёмғир ёғди, излар ювилди — «МИР» (кундуз ва кечқурун).

Ёввойи қалб — «ВОСТОК» (18.00, 20.00, 21.45), «ЧАЙКА» (18.00, 20.00, 21.45).

Одам оркестр — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Одиссейнинг саргузаштлари — «КЎКЧА» (кундуз ва кечқурун).

Кашмирдаги севги — С. РАҲИМОВ номли (кундуз ва кечқурун).

Катта программа — «ВОСТОК» (10.00, 13.00, 16.00).

Уч мушкетёр — «МОСКВА» (13.00, 18.15, 20.45), НАВОИЙ номли, Ғ. ҒУЛОМ номли (кундуз ва кечқурун).

Ватерлоо — «ДРУЖБА» (12.00, 15.00, 17.40, 20.30).

М. ҚОРИЁҚУБОВ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ ФИЛАРМОНИЯСИ
СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА
«ЁШ ТАЛАНТЛАР ГУЛШАНИ»
2—3 МАРТ КЕЧ СОАТ 7 ДА

КАТТА КОНЦЕРТИ

ҚАТНАШАДИЛАР:
Ўзбекистон ССР да хизмат кўрсатган артист
Гулсора ЁҚУБОВА
Бутуниттифоқ эстрада артистлари конкурсининг лауреати Карима УЗОҚОВА; Бутуниттифоқ комсомоли қўшиқлари фестивали лауреати Омон ЭШБОЕВ;
Солистлар: Ортиқ ОТАЖОНОВ, Раҳима БОЗОРОВА, Алижон ҲАСАНОВ, Азим АЗИЗОВ, Малика АҲМЕДОВА, Нафиса ТУХТАЕВА, Қадам ХЎЖАЕВ.
Оригинал жанр артисти Саттор ИСЛОМОВ.
ЎЗБЕК ХАЛҚ ЧОЛҒУ АСБОБЛАРИ АНСАМБЛИ
Программани — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист — Ғулом ТОЖИАЪЛОЕВ олиб боради.
Билетлар концерт зали кассасида кундуз соат 2 дан сотилади.

ҲУРМАТЛИ ГАЗЕТХОНЛАР!

ТАТАРИСТОН КИТОБ МАГАЗИНЛАРИДА

Ғариф Губайнинг татар тилида ёзилган «Қуръон сирлари» номли бадиий-публицистик повестининг учинчи нашри

СОТИЛА БОШЛАДИ.

Ёзувчи бу асарида кўп кишилар ёт тилда ёзилганлиги сабабли мазмунига тушунмай муқаддас ҳисоблаб келган Қуръоннинг сирларини фош қилади. Ислом динининг келиб чиқиши, ижтимоий илдизлари ва унинг халқлар ўртасида қандай йўллар билан тарқатилганлигини очиб беради.

Оммабоп адабий тилда ёзилган бу асарни ўқиган диндорлар ҳам, динсизлар ҳам руҳонийлар томонидан яшириб келинган кўпгина сирларни билиб оладилар. Шунингдек, китоб атеистлар учун муҳим қўлланма бўлиб хизмат қилади.

Автор асарни олдинги нашрларига қараганда анча тўлдирган ва китобнинг охирида китобхонларнинг саволларига жавоблар берган.

Бу китобни хат ёзиб, «Книга-почтой» орқали, ҳақини китоб етиб келганидан кейин тўлаш шарти билан олиш мумкин.

Хатлар қуйидаги адресларга юборилсин.

420057, Қозон-57, Октябрь кўчаси, 18-уй, 14-«Книга-почтой» магазини, ёки 420084, Қозон-84, Бауман кўчаси, 19-уй, 1-«Книга-почтой» магазини.

Ўзбекистон ССР Геология министрлигига қарашли
ИШЧИЛАР ТАЪМИНОТИ БОШҚАРМАСИНИНГ
ТОШКЕНТ САВДО-ХАРИД БАЗАСИ

ТУГАТИЛДИ

Ҳамма даъволар эълон чиққан кундан бошлаб бир ой давомида қуйидаги адресга юборилсин: Тошкент шаҳар, Т. Шевченко кўчаси, 11-уй.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700.029, ГСП, Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 26 ◆ ТЕЛЕФОНЛАР Эълонлар — 338142, коммутатор — 330249 дан 330258 гача

Р. 02265. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64583. № 48.